

Den Europæiske Unions Tidende

C 138

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

53. årgang

28. maj 2010

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
I <i>Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser</i>		
UDTALELSER		
Rådet		
2010/C 138/01	Rådets udtalelse om Tjekiets opdaterede konvergensprogram, 2009-2012	1
2010/C 138/02	Rådets udtalelse om Danmarks opdaterede konvergensprogram, 2009-2015	6
2010/C 138/03	Rådets udtalelse om Finlands opdaterede stabilitetsprogram, 2009-2013	11
IV <i>Oplysninger</i>		
OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER, KONTORER OG AGENTURER		
Europa-Kommissionen		
2010/C 138/04	Euroens vekselkurs	15

DA

Pris:
3 EUR

(Fortsættes på omslagets anden side)

<u>Informationsnummer</u>	Indhold (fortsat)	Side
2010/C 138/05	Meddelelse fra Kommissionen — Supplerende retningslinjer for vertikale begrænsninger i aftaler om salg og reparation af motorkøretøjer og omdistribution af reservedele til motorkøretøjer ⁽¹⁾	16

OPLYSNINGER FRA MEDLEMSSTATERNE

2010/C 138/06	Kortfattede oplysninger fra medlemsstaterne om statsstøtte, som tildeles i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EF) nr. 736/2008 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer ⁽¹⁾	28
2010/C 138/07	Uddrag af afgørelse om at indlede en likvidationsprocedure for Banco Privado Português, truffet i overensstemmelse med artikel 9 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/24/EF om sanering og likvidation af kreditinstitutter (Offentliggøres i henhold til direktivets artikel 13 og artikel 21 i lovdekret (Decreto-Lei) nr. 199/2006 af 25. oktober 2006)	29

V Øvrige meddelelser

ADMINISTRATIVE PROCEDURER

Europa-Kommissionen

2010/C 138/08	Indkaldelse af forslag — EACEA/14/10 — Samarbejdsprogram på uddannelsesområdet under ICI — Samarbejde om højere uddannelse og erhvervsuddannelse mellem Den Europæiske Union og Australien og Den Europæiske Union og Republikken Korea — Indkaldelse af forslag for 2010 til Fælles mobilitetsprojekter (JMP) og Fællesgradprojekter (JDP)	30
---------------	---	----

PROCEDURER VEDRØRENDE GENNEMFØRELSEN AF KONKURRENCEPOLITIKKEN

Europa-Kommissionen

2010/C 138/09	Anmeldelse af en planlagt fusion (Sag COMP/M.5885 — Altarea/Predica/ABP/Aldeta) — Behandles eventuelt efter den forenklede procedure ⁽¹⁾	33
2010/C 138/10	Meddelelse offentliggjort i henhold til artikel 27, stk. 4, i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 i sag COMP/39.398 — Visa MIF ⁽¹⁾	34

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

UDTALELSER

RÅDET

RÅDETS UDTALELSE

om Tjekkiet opdaterede konvergensprogram, 2009-2012

(2010/C 138/01)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 3,

under henvisning til henstilling fra Kommissionen og

efter høring af Det Økonomiske og Finansielle Udvalg —

AFGIVET DENNE UDTALELSE:

(1) Den 26. april 2010 gennemgik Rådet det opdaterede konvergensprogram for Tjekkiet, der dækker perioden 2009-2012.

(2) Den globale krise har haft store følger for den tjekkiske økonomi. Efter en treårsperiode med en vækst på over 6 % steg det reale BNP kun med 2,5 % i 2008 og faldt med 4 % i 2009 ifølge det opdaterede konvergensprogram. Økonomien blev især påvirket på handelsområdet, men også af indvirkningen på tilliden, de strammere kreditbetingelser og den reducerede tilstrømning af udenlandske investeringer. Myndighederne reagerede med fast hånd på krisen.

Den tjekkiske nationalbank sænkede den offentlige rentesats fra 3,75 % medio 2008 til den nuværende sats på 1 %,

og regeringen har udviklet og gennemført en omfattende pakke med finanspolitiske incitamenter i overensstemmelse med den europæiske økonomiske genopretningsplan til i alt 2,2 % af BNP i 2009. Den tjekkiske kronkurs faldt med omkring en femtedel i forhold til euroen fra medio juli 2008 til medio februar 2009 (men steg med omkring 14 % medio februar 2010). Her umiddelbart efter krisen lider den tjekkiske økonomi ikke under større makroøkonomiske sårbare elementer. Den største udfordring er at nedbringe det store strukturelle offentlige underskud, som blev anslået til at udgøre omkring 6 % af BNP i 2009, til et holdbart niveau. Derudover er det også vigtigt at sikre en hurtig tilpasning af arbejdsmarkedet til den økonomiske tilbagegang og gøre fremskridt hen imod langvarig konvergens. På baggrund af det forventede underskud for 2009 besluttede Rådet den 2. december 2009, at der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud, og fremsatte henstillinger om at nedbringe underskuddet til under 3 % af BNP senest i 2013.

(3) Selv om en stor del af det konstaterede fald i det reale BNP i forbindelse med krisen er konjunkturbestemt, er størrelsen af det potentielle output også blevet påvirket negativt. Desuden kan krisen påvirke den potentielle vækst på mellemlang sigt i kraft af lavere investeringer og stigende strukturel arbejdsløshed. Konsekvenserne af den økonomiske krise forværrer desuden den demografiske aldrings ugunstige virkninger på det potentielle output og de offentlige finansers holdbarhed. På denne baggrund er det vigtigt at fremskynde strukturreformerne for at støtte den potentielle vækst. For Tjekkiet er det især af stor betydning at gennemføre reformer, der tager sigte på at øge produktiviteten (forbedring af F&U og innovationen, erhvervsklimaet og konkurrencen) samt udbuddet af arbejdskraft og færdighedsniveauet.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1. De dokumenter, der henvises til i denne tekst, findes på følgende websted: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_da.htm

(4) Ifølge fremskrivningerne i det makroøkonomiske scenario bag programmet bliver væksten i det reale BNP på 1,3 % i 2010, 2,6 % i 2011 og 3,8 % i 2012. Vurderet ud fra

de foreliggende tal forekommer dette scenario plausibelt indtil 2011 og er i overensstemmelse med valuta- og kursforventningerne.

Programmets fremskrivning af væksten i det reale BNP for 2012, dvs. en stigning i væksten til et niveau, der ligger over dens potentiale, forekommer en anelse overvurderet. Inflationen forventes at stige moderat i 2010, især på grund af forøgelser i de indirekte skatter og afgifter, og at forblive moderat i hele programperioden. Ifølge programmet vil situationen på arbejdsmarkedet blive forringet i 2010. Generelt forekommer fremskrivningerne for inflationen og arbejdsmarkedet plausible og stemmer overens med fremskrivningerne for væksten i det reale BNP.

- (5) I programmet anslås det offentlige underskud til at ligge på 6,6 % af BNP i 2009. Den betydelige forringelse i forhold til et underskud på 2,1 % af BNP i 2008 afspejler i vid udstrækning krisens følger for de offentlige finanser, men skyldes også de omfattende stimulerende foranstaltninger, der udgør 2,2 % af BNP i 2009, og som regeringen vedtog i overensstemmelse med genopretningsplanen. De vigtigste foranstaltninger omfattede nedskæringer i de sociale bidrag, øgede offentlige investeringer i infrastruktur og finansiel støtte til virksomheder og beskæftigelse. Det er bemærkelsesværdigt, at de offentlige udgifter i 2009 steg mindre end planlagt i den foregående opdatering af konvergensprogrammet. Den strukturelle saldo (dvs. det konjunkturkorrigerede underskud eksklusivt engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger beregnet i overensstemmelse med den i fællesskab aftalte metode på grundlag af dataene i det opdaterede program) blev forringet med omkring 2 procentpoint af BNP i 2009. Ifølge programmet planlægger de tjekkiske myndigheder en konsolidering, som iværksættes fra 2010, og som i lyset af Tjekkiets store strukturelle underskud og den forventede forbedring af de økonomiske forhold er i overensstemmelse med Rådets exitstrategi.
- (6) Ifølge programmet vil det offentlige underskud ligge på 5,3 % af BNP i 2010. Det vil være ensbetydende med en forbedring af den strukturelle saldo på 2 procentpoint af BNP, hvilket er mere, end Rådet anbefalede i december 2009 — idet henstillingen var at nå en gennemsnitlig årlig strukturel indsats på 1 % af BNP i perioden 2010-2013. I 2010 vil konsolideringen blive baseret på en forøgelse af indtægtskvoten på 1,5 procentpoint af BNP.

De underliggende foranstaltninger omfatter stigninger i moms, punktafgifter og skatter på fast ejendom (ca. 0,8 % af BNP). Dette afspejler også en hurtig indstilling af de midlertidige nedskæringer i de sociale bidrag og en forhøjelse af socialsikringsloftet. Foranstaltninger på udgiftssiden omfatter nedskæringer i de sociale ydelser i forbindelse med sygdom og barselsorlov (ca. 0,1 % af BNP) og en uudnyttet mulighed for indeksregulering af pensioner (ca. 0,2 % af BNP).

- (7) Hovedformålet med den mellemfristede budgetstrategi er at videreføre konsolideringen efter 2010 og reducere det offentlige underskud til under 3 % af BNP i 2013 i overensstemmelse med Rådets henstilling fra december. Ifølge programmet vil underskuddet falde fra 5,3 % af BNP i 2010 til henholdsvis 4,8 % og 4,2 % af BNP i 2011 og 2012. Trods det forventede økonomiske opsving vil forbedringen af den strukturelle saldo ske markant langsommere sammenlignet med 2010 og ikke overstige 0,6 procentpoint af BNP i perioden 2011-2012. Hovedparten af justeringen forventes at ske på udgiftssiden. Ifølge programmet vil halvdelen af udgiftsnedskæringerne bestå af driftsudgifter og den anden halvdel af obligatoriske udgifter, men disse oplysninger er ikke tilstrækkelig detaljerede til at vise, hvordan disse reduktioner vil blive gennemført. Foranstaltningerne på indtægtsiden er små, men mere specificerede, og omfatter højere socialsikringsbidrag og højere indkomstskat. For 2013 er der fastlagt et mål for det offentlige underskud i programmet (3 % af BNP), men det indeholder ingen præcisering af, hvordan dette mål skal nås (herunder underliggende vækstantagelser), hvorfor det ikke er muligt at vurdere den gennemsnitlige årlige finanspolitiske indsats for perioden 2010-2013. Ifølge myndighederne er Tjekkiets mellemfristede budgetmålsætning en offentlig saldo på — 1,0 % af BNP i strukturelle termer. På baggrund af de seneste fremskrivninger og gælds niveauet afspejler den mellemfristede budgetmålsætning pagtens målsætninger. Programmet indeholder dog ikke noget om, hvordan dette skal nås i programperioden.

- (8) Budgetresultatet i 2010 kan vise sig at blive noget under programmets fremskrivninger. Indtægter fra moms og punktafgifter kan blive noget lavere end forventet på grund af et muligvis lavere privat forbrug.

På udgiftssiden kan udgifterne stige på grund af udgiftsstryk før parlamentsvalget. Usikkerheden med hensyn til de finanspolitiske målsætninger er større for programperiodens seneste år. Målet for udgifter i den nuværende opdatering for 2011 og 2012 understøttes ikke af konkrete foranstaltninger, hvilket gør det usikkert, om de vil blive nået, og indtægtsfremskrivningerne for 2012 er baseret på en positiv vækstantagelse for det reale BNP. Endelig indeholder programmet ikke oplysninger om, hvordan underskuddet vil blive nedbragt fra 4,2 % i 2012 til under 3 % af BNP i 2013.

- (9) Den offentlige bruttogæld anslås til 35 % af BNP i 2009, hvilket er en stigning fra 30 % året før. Gældskvoten forventes at stige med yderligere 7 procentpoint i løbet af programperioden og nå op på 42 % af BNP i 2012, især drevet af det stadig relativt høje offentlige underskud. Gældskvoten udvikler sig sandsynligvis mindre positivt end forventet i programmet, især efter 2010, på baggrund af de risici, der er identificeret for budgetkonsolideringen, og som forværres af muligheden for en mindre positiv vækst i det reale BNP i 2012 end antaget i programmet. Den offentlige gældskvotens vil dog fortsat ligge langt under tærsklen på 60 % af BNP i hele programperioden.

(10) Gældsprognosen på mellemlang sigt, ifølge hvilken BNP-væksten gradvis når op på de værdier, der var forventet før krisen, og skattetrykket vender tilbage til niveauet før krisen, og som også omfatter den forventede stigning i de aldersrelaterede udgifter, viser, at den budgetstrategi, som påtænkes i programmet, umiddelbart og uden yderligere ændringer i den førte politik vil stabilisere gældskvotienten nogle år, men at den ikke vil forhindre gælden i igen at vise en mindre stigende tendens frem til 2020.

(11) De langsigtede budgetmæssige konsekvenser af befolkningens aldring er klart større end EU-gennemsnittet, hvilket hovedsagelig skyldes en forholdsvis stor stigning i pensionsudgifterne opgjort som en andel af BNP i de kommende årtier. Budgetstillingen i 2009 som anslået i programmet forstærker de budgetmæssige virkninger af befolkningens aldring for holdbarhedsgabet.

Hvis der opnås primære overskud på mellemlang sigt, og navnlig hvis der gennemføres en yderligere reform af pensions- og sundhedssystemet med sigte på at dæmpe den fremtidige stigning i disse udgifter, vil dette bidrage til at reducere risiciene for de offentlige finansers holdbarhed, som i Kommissionens holdbarhedsrapport fra 2009 blev vurderet til at være høje. Der blev i januar 2010 nedsat en rådgivende ekspertgruppe under finansministeren og arbejds- og socialministeren med henblik på at udarbejde alternative forslag til en pensionsreform. Disse færdiggøres inden udgangen af maj 2010 og forelægges for den nye regering.

(12) Med hensyn til budgetprocedurer er udarbejdelsen af budgettet temmelig decentraliseret, men samtidig ikke styret af strenge finanspolitiske regler. I 2004 indførte Tjekkiet en mellemfristet budgetramme med årlige lofter over statens nominelle udgifter over tre år. Erfaringen viser, at lofterne tidligere er blevet revideret opad i flere omgange ud over de revisioner, der er tilladt i henhold til budgetbestemmelserne. De største svagheder i det nuværende system er begrænset mulighed for at håndhæve reglerne, begrænset efterfølgende tilsyn, at det er vanskeligt at anvende i praksis, og at processen kun kontrolleres i begrænset omfang fra offentlighedens side. Den 2. december 2009 henstillede Rådet til Tjekkiet at håndhæve de mellemfristede budgetrammer mere strengt og forbedre kontrollen med budgetgennemførelsen i årets løb for at forhindre, at udgifterne bliver større end fastsat i budgettet og de flerårige planer. Programmet indeholder ikke tilstrækkelige forslag i den retning. Der er dog gjort visse fremskridt med at forbedre den finanspolitiske styring. Den igangværende gennemførelse af store ændringer i skatteopkrævnings- og skatteforvaltningssystemerne samt et hurtigt skifte til et finansministerielt budgetforvaltningssystem vil bidrage til en mere effektiv styring af de offentlige finanser.

(13) Der er plads til at forbedre kvaliteten af de offentlige udgifter i Tjekkiet. Navnlig er udgifterne til F&U lavere end EU-gennemsnittet, og resultaterne af de offentlige udgifter på områder som sundhedsvæsen, uddannelse og offentlige indkøb kan forbedres.

Derimod er der et relativt højt offentligt investeringsniveau i forhold til EU-gennemsnittet og de omkringliggende lande (i nærheden af 5 % af BNP i løbet af de sidste fire år). På indtægtssiden har de tjekkiske myndigheder gennemført flere reformer siden 2007 for at indføre et gradvist skifte fra direkte til indirekte beskatning. Der vil dog være behov for yderligere reformer af skatte- og ydelsessystemet for at øge incitamentet til at arbejde og mindske arbejdsløshedsfælderne. Desuden er det direkte beskatningssystem og skatteopkrævningssystemet for komplekse og kunne med fordel forenkles yderligere.

(14) Generelt er der overensstemmelse mellem programmets budgetstrategi og Rådets henstillinger efter artikel 126, stk. 7. Underskudsmalet forekommer passende og understøttes af specifikke konsolideringsforanstaltninger. Fra og med 2011 er der muligvis i lyset af ovennævnte risici ikke fuldstændig overensstemmelse med Rådets henstillinger efter artikel 126, stk. 7. Navnlig er konsolideringsplanerne for 2011 og 2012 behæftet med risici og ikke ambitiøse nok med en gennemsnitlig finanspolitisk tilpasning på 0,3 % af BNP årligt. Udgiftsmålene understøttes ikke af specifikke foranstaltninger, indtægtsfremskrivningerne for 2012 er baseret på positive makroøkonomiske antagelser, og der findes ingen detaljerede beskrivelser af, hvordan underskuddet vil blive reduceret fra 4,2 % af BNP i 2012 til 3 % i 2013. Der foreligger ingen oplysninger om en budgetstrategi for 2013. Den årlige finanspolitiske indsats i programperioden (2010-2012) udgør gennemsnitligt 0,8 %, hvilket er tæt på, men under det årlige gennemsnit på 1 %, som Rådet anbefaler. Efterlevelse af henstillingen og sikring af den anbefalede finanspolitiske indsats på gennemsnitligt 1 % vil kræve, at der gennemføres yderligere konsolideringsforanstaltninger i perioden 2011-2013.

(15) Hvad angår de datakrav, der er anført i adfærdskodeksen for stabilitets- og konvergensprogrammerne, har programmet visse mangler i de frivillige data⁽¹⁾. I Rådets henstillinger under artikel 126, stk. 7, af 2. december 2009 opfordrede Rådet Tjekkiet til med henblik på at bringe underskudssituationen til ophør at gøre rede for de fremskridt, det gør med gennemførelsen af disse henstillinger, i et særskilt kapitel i dets opdateringer af konvergensprogrammerne. Tjekkiet har delvist overholdt denne henstilling.

⁽¹⁾ Der er navnlig ikke givet oplysninger om de offentlige udgifter opdelt efter funktion og om likvide finansielle aktiver og om finansiel nettogæld.

Den generelle konklusion er, at Tjekkiet budgetstrategi for 2010 er passende og i overensstemmelse med Rådets henstilling efter artikel 126, stk. 7. Den finanspolitiske strategi for de følgende år er ikke ambitiøs nok, og de finanspolitiske mål er behæftet med risici på både indtægts- og udgiftssiden. Navnlig understøttes udgiftsmålene ikke af specifikke foranstaltninger fra og med 2011, og de positive makroøkonomiske antagelser skaber en vis tvivl om indtægtsfremskrivningerne for 2012. Mens måldatoen for at nedbringe det offentlige underskud til under 3 % af BNP (2013) er i overensstemmelse med Rådets henstilling, er det ikke muligt at foretage en fuldstændig bedømmelse af budgetstrategien, da programmet ikke indeholder oplysninger om de konsolideringsforanstaltninger, der er nødvendige for at opnå den planlagte — betydelige — tilpasning i dette år. Flere oplysninger om den brede strategi, som understøtter korrektionen af det uforholdsmæssigt store underskud, især for 2013, ville derfor være velkomne. Med hensyn til de finanspolitiske rammer er der tydelige svagheder på flere områder, især med budgetprocedurerne og håndhævelsen af de mellemfristede budgetrammer. Desuden er de langsigtede budgetmæssige konsekvenser af befolkningens aldring klart større end EU-gennemsnittet, hvilket vækker bekymring for de offentlige finansers holdbarhed og understreger behovet for reformer inden for pensionssystemet og sundhedsvæsenet.

På baggrund af ovenstående vurdering og ligeledes i betragtning af henstillingen efter artikel 126 af 2. december 2009 og som følge af behovet for at sikre en holdbar konvergens opfordres Tjekkiet til

- i) at sikre en konsekvent gennemførelse af 2010-budgettet og undgå udgiftsoverskridelser, i overensstemmelse med Rådets henstilling efter artikel 126, stk. 7, i forbindelse med budgetterne for 2011 og 2012 at gennemføre en bredere budgettilpasning end planlagt i programmet, og at gøre mere detaljeret rede for de foranstaltninger, der er nødvendige for at rette op på det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2013
- ii) at forbedre budgetprocedurerne samt at sikre en mere konsekvent håndhævelse af og kontrol med de mellemfristede budgetmål og navnlig at undgå at revidere udgiftslofterne opad ud over de revisioner, der er tilladt i henhold til budgetbestemmelserne
- iii) at gennemføre de nødvendige reformer for at forbedre de offentlige finansers langsigtede holdbarhed.

Tjekkiet opfordres også til i den næste opdatering af konvergensprogrammet at medtage mere omfattende oplysninger i det særskilte kapitel om de fremskridt, det gør for at bringe underskudssituationen til ophør, i overensstemmelse med Rådets henstillinger efter artikel 126, stk. 7, af 2. december 2009.

Sammenligning af centrale makroøkonomiske og budgetmæssige fremskrivninger

		2008	2009	2010	2011	2012
Realt BNP (% ændring)	KP feb. 2010	2,5	- 4,0	1,3	2,6	3,8
	KOM nov. 2009	2,5	- 4,8	0,8	2,3	—
	KP okt. 2008	4,4	3,7	4,4	5,2	—
HICP-inflation (%)	KP feb. 2010	6,3	0,6	1,8	1,5	1,8
	KOM nov. 2009	6,3	0,6	1,5	1,8	—
	KP okt. 2008	6,4	2,9	3,0	2,5	—
Outputgab ⁽¹⁾ (% af potentielt BNP)	KP feb. 2010	4,8	- 2,0	- 2,9	- 2,6	- 1,1
	KOM nov. 2009 ⁽²⁾	5,6	- 1,8	- 2,9	- 2,5	—
	KP okt. 2008	1,9	0,4	- 0,4	- 0,2	—
Nettolångivning/låntagning i forhold til resten af verden (% af BNP)	KP feb. 2010	- 2,4	- 0,2	1,0	0,2	0,6
	KOM nov. 2009	- 2,2	- 1,5	- 0,7	- 0,4	—
	KP okt. 2008	- 1,0	- 0,5	0,4	1,2	—
Offentlige indtægter (% af BNP)	KP feb. 2010	40,9	39,0	40,5	40,8	40,5
	KOM nov. 2009	40,9	40,3	41,0	40,9	—
	KP okt. 2008	41,0	40,6	39,6	39,0	—

		2008	2009	2010	2011	2012
Offentlige udgifter (% af BNP)	KP feb. 2010	43,0	45,5	45,8	45,6	44,7
	KOM nov. 2009	43,0	46,9	46,5	46,6	—
	KP okt. 2008	42,2	42,2	41,1	40,2	—
Offentlig saldo (% af BNP)	KP feb. 2010	- 2,1	- 6,6	- 5,3	- 4,8	- 4,2
	KOM nov. 2009	- 2,1	- 6,6	- 5,5	- 5,7	—
	KP okt. 2008	- 1,2	- 1,6	- 1,5	- 1,2	—
Primær saldo (% af BNP)	KP feb. 2010	- 1,0	- 5,3	- 3,5	- 2,8	- 2,0
	KOM nov. 2009	- 1,0	- 5,2	- 3,9	- 4,1	—
	KP okt. 2008	0,0	- 0,4	- 0,4	- 0,1	—
Konjunkturkorrigeret saldo ⁽¹⁾ (% af BNP)	KP feb. 2010	- 3,8	- 5,9	- 4,2	- 3,8	- 3,8
	KOM nov. 2009	- 4,1	- 6,0	- 4,5	- 4,8	—
	KP okt. 2008	- 2,0	- 1,7	- 1,4	- 1,1	—
Strukturel saldo ⁽³⁾ (% af BNP)	KP feb. 2010	- 3,7	- 6,1	- 4,1	- 3,7	- 3,5
	KOM nov. 2009	- 4,1	- 6,3	- 4,7	- 4,9	—
	KP okt. 2008	- 1,9	- 1,7	- 1,3	- 1,1	n.a.
Offentlig bruttogæld (% af BNP)	KP feb. 2010	30,0	35,2	38,6	40,8	42,0
	KOM nov. 2009	30,0	36,5	40,6	44,0	—
	KP okt. 2008	28,8	27,9	26,8	25,5	—

Noter:

⁽¹⁾ Outputgab og konjunkturkorrigerede saldi i henhold til programmet som genberegnet af Kommissionens tjenestegrene på basis af oplysningerne i programmerne.

⁽²⁾ Baseret på en skønnet potentiel vækst på henholdsvis 2,4 %, 2,0 %, 2,0 % og 2,2 % i perioden 2009-2012.

⁽³⁾ Konjunkturkorrigeret saldo ekskl. engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger. Engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger repræsenterer 0,2 % af BNP i 2009, begge underskudsformindskende, og - 0,1 % i 2010 og 2011, underskudsforøgende i henhold til det seneste program og 0,3 % af BNP i 2009, 0,2 % af BNP i 2010 og 0,1 % af BNP i 2011, alle underskudsformindskende i henhold til Kommissionens tjenestegrenes prognose fra efteråret 2009.

Kilde:

Konvergensprogram (KP); Kommissionens tjenestegrenes prognoser fra efteråret (KOM); beregninger foretaget af Kommissionen.

RÅDETS UDTALELSE

om Danmarks opdaterede konvergensprogram, 2009-2015

(2010/C 138/02)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 3,

under henvisning til henstilling fra Kommissionen,

efter høring af Det Økonomiske og Finansielle Udvalg —

VEDTAGET DENNE UDTALELSE:

(1) Den 26. april 2010 gennemgik Rådet Danmarks opdaterede konvergensprogram for perioden 2009-2015.

(2) Den økonomiske krise ramte Danmarks økonomi hårdt i 2009 og førte Danmark ud i den dybeste recession siden afslutningen på anden verdenskrig. Danmarks finanspolitiske stilling ved krisens begyndelse var relativt gunstig efter en periode med vedvarende vækst med betydelige overskud på betalingsbalancens løbende poster og de offentlige finanser og et lavt offentligt gælds niveau. Afmatningen begyndte i 2008, hvor boligboblen bristede, og den blev forværret af en faldende eksport som følge af verdenshandelens sammenbrud og aftagende investeringer i kølvandet på den vigende endelige efterspørgsel og strammere kreditvilkår. Trods stigende disponible indkomster aftog det private forbrug mærkbart, fordi de ugunstige økonomiske udsigter, faldende priser på fast ejendom og stigende arbejdsløshed påvirkede forbrugernes tillid. Som reaktion på det bratte fald i output vedtog de danske myndigheder adskillige store finanspolitiske incitamenter i tråd med den europæiske økonomiske genopretningsplan, der omfattede skattelettelser, investeringsprojekter og en forhøjelse af udgifterne til offentligt forbrug. Foruden den finanspolitiske støtte til den økonomiske aktivitet blev der vedtaget to bankretningsplaner med garantier og kapitaltilførsler. Disse foranstaltninger forventes at

vende et komfortabelt budgetoverskud i 2008 til et underskud fra 2009, der er på vej til at overskride vækst- og stabilitetspagtens referenceværdi på 3 % af BNP mellem 2010 og 2012. Skønt den offentlige gæld stiger parallelt hermed, forventes den at forblive under referenceværdien på 60 % af BNP. Valutakursen har været stabil i hele 2009, og rentespændet over for ECB er mindsket betydeligt. En central udfordring består i at sikre, at reformerne med henblik på at øge udbuddet af arbejdskraft videreføres for at sikre, at de offentlige finanser udvikler sig på en holdbar måde. En anden udfordring for de danske myndigheder består i at sikre, at aftrapningen af de stimulerende foranstaltninger finder sted inden for en rimelig frist efter, at opsvinget bliver selvbærende.

(3) Selv om en stor del af det konstaterede fald i det reale BNP i forbindelse med krisen er konjunkturbestemt, er størrelsen af det potentielle output også blevet påvirket negativt. Krisen kan desuden også påvirke den potentielle vækst på mellemlang sigt i kraft af lavere investeringer, begrænsede kreditmuligheder og stigende strukturel arbejdsløshed. Konsekvenserne af den økonomiske krise forværres desuden den demografiske aldrings ugunstige virkninger på det potentielle output og de offentlige finansers holdbarhed. Det vil på denne baggrund være afgørende at øge tempoet i strukturreformerne for at understøtte den potentielle vækst. For Danmark er det navnlig vigtigt at iværksætte reformer på arbejdsmarkedet og inden for førtidspensionsydelse for at øge arbejdskraftudbuddet.

(4) I det makroøkonomiske referencescenario, programmet er baseret på, forventes det, at den reale BNP-vækst efter en nedgang (-4,3 % i 2009) på ny vil vokse med 1,3 % i 2010 og øges til i gennemsnit 2,2 % i resten af programperioden. Vurderet på baggrund af de disponible oplysninger⁽²⁾ forekommer dette scenario at være baseret på troværdige vækstantagelser for 2011 og optimistiske vækstantagelser derefter. I henseende til vækstens sammensætning findes der forskelle mellem programmet og Kommissionens prognoser fra efteråret 2009. I programmet antages det, at opsvinget vil blive drevet af den indenlandske efterspørgsel, hovedsagelig det private forbrug, fra 2010 efterfulgt af faste bruttoinvesteringer fra 2011, samtidig med at væksten i det offentlige forbrug vil stabiliseres fra 2011, og bidraget fra den eksterne sektor vil blive en smule negativt. I Kommissionens efterårsprognose af 2009 antages opsvinget at blive drevet af både det private forbrug og nettoeksporten. Programmets prognoser for inflationen og beskæftigelsen forekommer realistiske. Det makroøkonomiske scenario anses for at være i overensstemmelse med den danske fastkurspolitik.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1. De dokumenter, der henvises til i denne tekst, findes på følgende websted: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

⁽²⁾ Vurderingen tager navnlig hensyn til prognoserne fra Kommissionens tjenestegrene fra efteråret 2009, men bygger også på andre oplysninger, der er blevet tilgængelige siden da.

- (5) Ifølge programmet anslås det offentlige underskud i 2009 til 2,9 % af BNP. Det massive udsving fra et overskud på 3,4 % af BNP i 2008 afspejler i vidt omfang krisens konsekvenser for de offentlige finanser, men det skyldes også incitamenter, som beløber sig til 2,2 % af BNP, og som regeringen vedtog i tråd med den europæiske økonomiske genopretningsplan. Forværringen blev hovedsagelig drevet af udgiftsforøgelser som følge af virkningen af de automatiske stabilisatorer, selv om regeringens incitamenter også omfattede betydelige skattelettelser. Ifølge programmet planlægges det at opretholde den finanspolitiske støtte i 2010, inden den gøres restriktiv i programmets sidste år. I lyset af Danmarks relativt gunstige udgangspunkt er videreførelsen i 2010 af den ekspansive finanspolitik hensigtsmæssig og i overensstemmelse med den europæiske økonomiske genopretningsplan. For at genskabe en holdbar situation for de offentlige finanser antages det i programmet, at den finanspolitiske konsolidering påbegyndes i 2011, og det erklæres, at de dertil fornødne foranstaltninger — ud over hvad der følger af indfasningen af finansieringselementerne i skattereformen 2010 og af at normalisere offentlige investeringer — specificeres på et senere tidspunkt.
- (6) Ifølge planen vil underskuddet på de offentlige finanser øges til 5,3 % af BNP i 2010 på grund af dels en faldende indtægtskvote og dels en stigende udgiftskvot. Den faldende indtægtskvote afspejler ikrafttrædelsen af skattereformen i 2010, medens de stigende udgifter som andel af BNP afspejler virkningen af de automatiske stabilisatorer og regeringens yderligere incitamenter. Incitamenter og skattelettelser forventes at beløbe sig til 1,3 % af BNP, medens programmets usikre elementer, herunder indtægterne fra Nordsøens olieudvinding og subsidierne til Grønland og Færøerne, beløber sig til -1,7 % af BNP i 2010⁽¹⁾. Den strukturelle saldo, dvs. den konjunkturkorrigerede saldo ifølge Kommissionens beregning efter den i fællesskab aftalte metode, vil forværres med 2,5 procentpoint, hvilket bekræfter en markant ekspansiv finanspolitisk kurs. Forskellen i forhold til størrelsen af incitamenterne og skattelettelserne forklares hovedsagelig ved indtægtstab.
- (7) Målet for den mellemfristede budgetstrategi i programmet er et budget i strukturel balance i 2015, en langsigtet
- holdbarhedsindikator⁽²⁾ på mindst nul og en forbedring af den strukturelle saldo på i alt 1,5 % af BNP fra 2010 til 2013. Ifølge programmet forventes det samlede og det primære underskud gradvist nedbragt fra 2011; den primære saldo forventes at blive positiv fra 2013, og den samlede saldo når nul i 2015. Den strukturelle saldøs udvikling ifølge Kommissionens beregning efter den i fællesskab aftalte metode og ud fra oplysningerne i programmet viser, at den finanspolitiske kurs er en smule ekspansiv i 2015 (-0,4 % af BNP, hvilket er lidt lavere end det mål, som er fastlagt i programmet). Ud over antagelsen om nulvækst i det reale offentlige forbrug mellem 2011 og 2013, normalisering af offentlige investeringer og gennemførelse af finansieringselementerne i skattereformen bygger den påtænkte konsolidering på endnu uspecificerede foranstaltninger, men det anføres i programmet, at konsolideringen vil blive baseret på udgiftstilbageholdenhed, mens skattestigninger er udelukket. I det opdaterede program fastsættes et budget i strukturel balance som den mellemfristede budgetmålsætning. I betragtning af de seneste fremskrivninger og aktuelle gælds niveauer afspejler den mellemfristede budgetmålsætning mere end tilstrækkeligt pagtens mål.
- (8) Programmets budgetprognoser forekommer troværdige for 2010, men resultaterne for 2011 og de efterfølgende år kunne blive værre end forventet. Indtægtsprognoserne i opdateringen er fortsat realistiske, men er behæftet med betydelige risici, og den planlagte konsolidering på udgiftsiden er ikke underbygget med foranstaltninger. Desuden bygger det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for budgetprognoser, på en antagelse om stærk vækst i det private forbrug og tilbageholdenhed i det offentlige forbrug. På baggrund af erfaringerne med, at udgifterne ofte overskrider målene, forekommer antagelsen om nulvækst i det reale offentlige forbrug mellem 2011 og 2013 at være optimistisk. Finanssektoren er tilsyneladende stabil, men de finansielle redningsforanstaltninger, der er indført under krisen, har øget regeringens risikoeksponering over for denne sektor.
- (9) Den offentlige bruttogæld anslås til 38,5 % af BNP i 2009 og forventes at stige til 48,3 % i 2012, inden den aftager til 45,0 % af BNP i 2015. Dette skyldes i vidt omfang den hastige stigning i underskuddet og faldet i BNP i 2009. I betragtning af de risici, der knytter sig til opfyldelsen af budgetmålene, kan gældskvoten også vokse mere end forventet i programmet. Men det offentlige finansielle nettostilling er positiv ved programperiodens begyndelse, men den vil blive en smule negativ i løbet af programperioden. Ifølge prognosen forventes bruttogældskvoten at forblive under referenceværdien (60 % af BNP) som fastsat i stabilitets- og vækstpagten.

⁽¹⁾ I det opdaterede program forventes det, at for disse usikre indtægt- og udgiftskilders vedkommende er afvigelser fra et strukturelt niveau »midlertidige foranstaltninger eller engangsforanstaltninger«. Bortset fra en kapitaloverførsel på 0,3 % af BNP i 2010, der hidrører fra en reform af pensionsbeskatningen, kan disse foranstaltninger ikke betragtes som engangsforanstaltninger ifølge Kommissionens definition. Anvendes Kommissionens definition af engangsforanstaltninger, ville den strukturelle saldo være -2,5 % af BNP i 2010 og lig med den konjunkturkorrigerede saldo i programperiodens resterende år.

⁽²⁾ Den danske langsigtede holdbarhedsindikator kan sammenlignes med den S2-indikator, som anvendes af Kommissionen.

(10) Gældsprognosen på mellemlang sigt, ifølge hvilken BNP-væksten kun gradvis når op på de værdier, der var forventet før krisen, og skatetrykket vender tilbage til niveauet før krisen, og som også omfatter den forventede stigning i de aldersrelaterede udgifter viser, at den budgetstrategi, som påtænkes i programmet, umiddelbart og uden nogen yderligere ændringer i den førte politik vil være mere end tilstrækkelig til at stabilisere gældskvotienten frem til 2020.

(11) De langsigtede budgetkonsekvenser af befolkningens aldring er klart mindre end EU-gennemsnittet. Den i programmet skønnede budgetstilling i 2009 bidrager til nedbringelsen af bruttogælden. Hvis der sikres store primære overskud på mellemlang sigt, vil dette medvirke til at begrænse risiciene for de offentlige finansers holdbarhed, som i Kommissionens holdbarhedsrapport af 2009 ⁽¹⁾ blev vurderet som værende lav.

(12) Som det fremgår af landets hidtidige budgetresultater har Danmark nydt godt af en forholdsvis stærk finanspolitisk ramme, som er bemærkelsesværdig ved dens brede dækning og dens klare og gennemsigtige finanspolitiske regler. Udgifterne til offentligt forbrug har imidlertid haft en tendens til at overskride målene. En række nylige initiativer, herunder økonomiske sanktioner, kunne styrke kommunernes incitament til at overholde de vedtagne mål. Siden 2002 har den danske skattepolitik bygget på et skattestop, der forhindrer inddrivelsen af nye indirekte eller direkte skatter. Skattestoppet kan således opfattes som et middel til at holde de offentlige udgifter under kontrol. Skattestoppet har ikke stået i vejen for en større skattereform i 2009, men streng overholdelse af skattestoppet kan vanskeliggøre yderligere justeringer og fastlåser visse uheldige elementer i beskatningsstrukturen, især hvad angår ejendomsskatter.

(13) Da en af de væsentligste udfordringer for den danske økonomi på lang sigt består i at øge udbuddet af arbejdskraft, har regeringen iværksat foranstaltninger for at øge incitamentet til at arbejde og nedbringe fravær. Foranlediget af den globale økonomiske krise og inden for rammerne af skattestoppet blev der i 2009 vedtaget en skattereform, som træder i kraft i 2010, og som lempet beskatningen af arbejde i betydelig grad. Skattereformens forskellige elementer vil blive indført gradvist i perioden 2010 til 2019. I 2010 anslås nettoindtægtstab til omkring 0,6 % af BNP, men finansieringselementerne gør reformen selvfinansierende på længere sigt for så vidt angår direkte virkning på indtægterne (med en neutral indvirkning i 2013 og positiv senest i 2015). Derudover

anslår de danske myndigheder, at den forbedrede opmuntning af arbejdskraftudbuddet på længere sigt vil styrke de offentlige finanser (med omkring 0,3 % af BNP).

(14) Overordnet set kan strategien for at opretholde den finanspolitiske støtte i 2010 anses for at være i overensstemmelse med den europæiske økonomiske genopretningsplan. Som følge af den økonomiske krises negative virkninger forventes det offentlige underskud at overskride referenceværdien på 3 % af BNP i 2010, 2011 og 2012. Men på baggrund af de risici for budgetprognoserne i programperiodens sidste år vil den planlagte tilbagevenden til et budget i balance måske ikke lykkes, og den planlagte forbedring af den strukturelle saldo på 1,5 % frem til 2013 vil måske ikke blive indfriet. Den planlagte finanspolitiske kurs målt på ændringen i den strukturelle saldo viser, at den finanspolitiske konsolidering slår igennem fra 2011, om end i et moderat tempo, der kommer tæt på benchmarket på mindst 0,5 % af BNP ⁽²⁾. I programmet nævnes det, at konsolideringen gennem nye foranstaltninger vil finde sted på udgiftssiden, men dette underbygges ikke af specifikke konsolideringsforanstaltninger bortset fra antagelsen om, at nulvækst i det reale offentlige forbrug vil danne grundlaget for budgetplanlægningen i 2011-2013. Budgetstrategien må derfor styrkes for at være i overensstemmelse med pagtens krav. I modsætning til programets sigtepunkt, dvs. strukturel balance på de offentlige finanser i 2015, forventes den strukturelle saldo ifølge Kommissionens beregning efter den i fællesskab aftalte metode at blive en smule negativ (-0,4 %) i 2015, og den er udsat for de samme risici som nævnes ovenfor.

(15) Hvad angår de datakrav, der er anført i adfærdskodeksen for stabilitets- og konvergensprogrammerne, indeholder programmet alle obligatoriske data og de fleste fakultative data ⁽³⁾.

Det må konkluderes, at den alvorlige økonomiske krise har påvirket de offentlige finanser i betydelig grad. Programmets fremskrivninger, der bygger på de aktuelle politikker, viser, at det offentlige underskud vil overstige referenceværdien på 3 % af BNP i 2010-2012. Ifølge den planlagte konsolideringskurs vil den mellemfristede målsætning om et budget i strukturel balance blive opfyldt ved programperiodens udgang i 2015, men den strukturelle saldo ifølge Kommissionens beregning efter den i fællesskab aftalte metode forventes at blive en smule negativ. Tages der også hensyn til de risici, der knytter sig til disse fremskrivninger, vil det være ønskeligt, at regeringen specificerer konsolideringsforanstaltningerne.

⁽¹⁾ I Rådets konklusioner af 10. november 2009 om de offentlige finansers holdbarhed »opfordrer Rådet medlemsstaterne til i deres kommende stabilitets- og konvergensprogrammer at rette opmærksomheden mod strategier, som fokuserer på holdbarhed« og desuden »henstiller Rådet til Kommissionen, at den sammen med Udvalget for Økonomisk Politik og Det Økonomiske og Finansielle Udvalg videreudvikler metoderne til vurdering af de offentlige finansers langsigtede holdbarhed i god tid inden næste holdbarhedsrapport«, der er planlagt til 2012.

⁽²⁾ Ændringen i den strukturelle saldo genberegnet efter den aftalte metodologi med brug af engangsforanstaltninger i overensstemmelse med Kommissionens tjenestegrenes definition angiver en planlagt strukturel forbedring tæt på 0,5 % af BNP i 2011, i alt tæt på 1,05 % af BNP i løbet af 2011-2013.

⁽³⁾ Der foreligger bl.a. ingen data om detaljerede kategorier for stockflow-tilpasninger, hvilket har vanskeliggjort en objektiv vurdering.

På baggrund af ovenstående vurdering opfordres Danmark til

- i) at styrke indsatsen for at sikre, at den planlagte overtrædelse af referenceværdien på 3 % af BNP fortsat holdes under kontrol samt hurtigt korrigerer underskuddets forventede overskridelse af referenceværdien og
- ii) at specificere de foranstaltninger, hvormed den finanspolitiske konsolidering underbygges for at opfylde den mellemfristede målsætning i 2015, således som det er planlagt.

Sammenligning af centrale makroøkonomiske og budgetmæssige fremskrivninger

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realt BNP (% ændring)	CP feb. 2010	- 0,9	- 4,3	1,3	1,6	2,0	2,3	2,6	2,6
	KOM nov. 2009	- 1,2	- 4,5	1,5	1,8	—	—	—	—
	CP okt. 2008	0,2	- 0,2	0,7	1,9	1,7	1,6	1,6	1,6
HICP-inflation (%)	CP feb. 2010	3,6	0,8	2,1	1,5	2,3	2,1	1,9	1,9
	KOM nov. 2009	3,6	1,1	1,5	1,8	—	—	—	—
	CP okt. 2008	3,6	1,3	2,1	1,4	1,8	1,9	1,9	1,8
Outputgab ⁽¹⁾ (% af potentielt BNP)	CP feb. 2010	0,3	- 4,5	- 3,9	- 3,1	- 2,0	- 0,9	0,1	0,7
	KOM nov. 2009 ⁽²⁾	- 0,1	- 5,1	- 4,1	- 3,2	—	—	—	—
	CP okt. 2008	0,0	- 1,4	- 1,8	- 1,2	—	—	—	—
Nettolångivning/låntagning vis-a-vis resten af verden (% af BNP)	CP feb. 2010	2,2	2,9	2,4	2,4	2,6	2,9	3,2	3,5
	KOM nov. 2009	2,2	2,0	0,5	1,0	—	—	—	—
	CP okt. 2008	1,7	1,8	2,3	2,6	2,6	2,4	2,1	1,8
Offentlige indtægter (% af BNP)	CP feb. 2010	54,3	53,3	52,4	52,4	51,8	51,8	51,9	52,0
	KOM nov. 2009	55,3	53,9	52,8	53,0	—	—	—	—
	CP okt. 2008	53,2	51,2	51,5	52,1	51,8	51,7	51,6	51,5
Offentlige udgifter (% af BNP)	CP feb. 2010	50,9	56,3	57,7	56,5	54,9	53,6	52,8	52,0
	KOM nov. 2009	51,9	55,9	57,6	56,4	—	—	—	—
	CP okt. 2008	50,2	51,2	52,8	51,8	51,7	51,6	51,6	51,6
Offentlig saldo (% af BNP)	CP feb. 2010	3,4	- 2,9	- 5,3	- 4,1	- 3,1	- 1,8	- 0,8	0,0
	KOM nov. 2009	3,4	- 2,0	- 4,8	- 3,4	—	—	—	—
	CP okt. 2008	3,0	0,0	- 1,2	0,3	0,1	0,1	0,0	- 0,1
Primær saldo (% af BNP)	CP feb. 2010	4,8	- 1,3	- 3,7	- 2,3	- 1,2	0,3	1,3	2,1
	KOM nov. 2009	4,8	- 0,5	- 3,3	- 1,9	—	—	—	—
	CP okt. 2008	- 4,2	- 1,5	- 0,2	- 1,6	- 1,3	- 1,2	- 0,9	- 0,7
Konjunkturkorregeret saldo ⁽¹⁾ (% af BNP)	CP feb. 2010	3,2	0,0	- 2,8	- 2,1	- 1,7	- 1,1	- 0,8	- 0,4
	KOM nov. 2009	3,4	1,3	- 2,1	- 1,3	—	—	—	—
	CP okt. 2008	3,0	0,9	0,0	1,1	—	—	—	—

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Strukturel saldo ⁽³⁾ (% af BNP)	CP feb. 2010	3,2	1,4	- 1,1	- 1,0	- 0,8	- 0,3	- 0,5	- 0,4
	KOM nov. 2009	3,4	1,4	- 1,5	- 1,3	—	—	—	—
	CP okt. 2008	4,0	2,6	1,7	1,3	—	—	—	—
Offentlig bruttogæld (% af BNP)	CP feb. 2010	33,4	38,5	41,8	46,2	48,3	48,1	46,1	45,0
	KOM nov. 2009	33,5	33,7	35,3	35,2	—	—	—	—
	CP okt. 2008	30,3	27,9	26,3	25,4	24,6	23,8	23,2	22,6

Anmærkninger:

(1) Outputgab og konjunkturkorrigerede saldi fra programmerne som genberegnet af Kommissionens tjenestegrene på basis af oplysningerne i programmerne.

(2) Baseret på en skønnet potentiel vækst på henholdsvis 1,4 %, 0,6 %, 0,5 % og 0,9 % i perioden 2008-2011.

(3) Konjunkturkorrigeret saldo, ekskl. engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger. Engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger udgør 1,4 % af BNP i 2009, 1,7 % i 2010, 1,1 % i 2011, 0,9 % i 2012, 0,8 % i 2013 og 0,0 % i 2015; alle underskudsformindskende ifølge det seneste program og vil udgøre 0,1 % af BNP i 2009 og 0,6 % i 2010; alle underskudsformindskende ifølge Kommissionens efterårsprognose af 2009. Grundet metodeforskelle betragtes engangsforanstaltningerne i programmet ikke som engangsforanstaltninger ifølge Kommissionens definition. Ifølge Kommissionens definition ville engangsforanstaltningerne beløbe sig til 0,3 % af BNP (underskudsformindskende) i 2010 og nul i de resterende år.

Kilde:

Konvergensprogram (KP), 5 Kommissionens prognoser fra efteråret 2009 (KOM); beregninger foretaget af Kommissionens tjenestegrene.

RÅDETS UDTALELSE

om Finlands opdaterede stabilitetsprogram, 2009-2013

(2010/C 138/03)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 3,

under henvisning til henstilling fra Kommissionen,

efter høring af Det Økonomiske og Finansielle Udvalg —

AFGIVET DENNE UDTALELSE:

- (1) Den 26. april 2010 gennemgik Rådet Finlands opdaterede stabilitetsprogram, som dækker perioden 2009-2013.
- (2) Selv om Finland havde oparbejdet et betydeligt overskud på betalingsbalancens løbende poster og på de offentlige finanser og dermed stod forholdsvis stærkt, da den verdensomspændende krise satte ind i 2008, ramte krisen landets meget eksportorienterede erhvervsliv såvel som husholdningerne særligt hårdt gennem negative tillidseffekter. Finland tillod de automatiske stabilisatorer at virke i fuldt omfang og igangsatte derudover forholdsvis betydelige diskretionære finanspolitiske stimuli. De offentlige finanser forværredes derfor med over 6,5 % af BNP i 2009. Selv om forbrugernes tillid i 2009 hurtigt nåede op over gennemsnittet for den langsigtede forbrugertillid, og erhvervslivets tillidsindikatorer steg lidt, er det gået langsomt med de realøkonomiske forbedringer. Arbejdsmarkedets reaktion på krisen har hidtil være langt mere afdæmpet, end man kunne have forventet, det store fald i output taget i betragtning.
- (3) Selv om en stor del af det konstaterede fald i det reale BNP i forbindelse med krisen er konjunkturbestemt, er størrelsen af det potentielle output også blevet påvirket negativt. Hertil kommer, at krisen muligvis også vil ramme den potentielle vækst på mellemlang sigt i form af færre investeringer, begrænsninger i kreditmulighederne og stigning i den strukturelle arbejdsløshed. Konsekvenserne af den økonomiske krise forværrer desuden den demografiske aldrings ugunstige virkninger på det potentielle output

og de offentlige finansers holdbarhed. På den baggrund er det afgørende at fremskynde strukturreformer, der kan forstærke den potentielle vækst. Særligt er det for Finland vigtigt med reformer, der øger udbuddet af arbejdskraft på lang sigt for at imødegå de negative konsekvenser for arbejdsmarkedet af den øgede ældreandel.

- (4) I det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for programmet, forventes væksten i BNP i faste priser — efter et voldsomt fald på 7,6 % i 2009 — at stige til 0,7 % i 2010 og yderligere til 2,4 % og 3,5 % i henholdsvis 2011 og 2012 for endeligt at falde til 3 % i 2013. Ud fra de oplysninger⁽²⁾, der er til rådighed på nuværende tidspunkt, synes dette scenario at bygge på vækstantagelser, der er plausible for perioden indtil 2011, men særdeles optimistiske for den efterfølgende periode, i og med at de forventede vækstrater ligger betydeligt højere, end det skønnede vækstpotentiale på mellemlang sigt berettiger til. Opdateringens inflationsfremskrivninger forekommer realistiske i programperioden.
- (5) Programmet anslår, at underskuddet på de offentlige finanser vil andrage 2,2 % af BNP i 2009. Når dette sammenholdes med et overskud på 4,4 % af BNP i 2008, er der tale om en markant forværring, som i vid udstrækning afspejler den økonomiske krises virkning på de offentlige finanser samt stimulerende foranstaltninger, der beløber sig til næsten 2 % af BNP, og som gennemførtes i overensstemmelse med den europæiske økonomiske genopretningsplan. Forværringen af de offentlige finanser skyldes hovedsagelig et indtægtsfald, som har været særligt voldsomt på skatteområdet, specielt for så vidt angår selskabsskat. Ifølge programmet skal finanspolitikken fortsat understøtte den økonomiske genopretning i 2010, før den bliver mere eller mindre neutral i de sidste år af programmet. Eftersom mange af de finanspolitiske stimulerende foranstaltninger har varig karakter, vil det ikke nødvendigvis medføre en finanspolitisk konsolidering at fuldføre dem. I overensstemmelse med den exitstrategi, som Rådet tilskynder til, og med henblik på at genoprette holdbarheden i de offentlige finanser er det nødvendigt at stramme finanspolitikken på mellemlang sigt. I programmet hedder det, at regeringen vil træffe budgetkonsolideringsforanstaltninger senere, og at de vil blive fastlagt nærmere i statsbudgettet for 2011 og i det næste opdaterede stabilitetsprogram.
- (6) I programmet forudses det, at underskuddet på de offentlige finanser vil vokse til 3,6 % af BNP i 2010, hvorved stabilitets- og vækstpaktens grænse — et underskud på 3 % af BNP — overskrides. Den fremskrevne stigning i underskuddet skyldes yderligere stimuli, der beløber sig

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1. De dokumenter, der henvises til i denne tekst, findes på følgende websted: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

⁽²⁾ Vurderingen tager navnlig hensyn til Kommissionens tjenestegrenes prognoser fra efteråret 2009, men bygger også på andre oplysninger, der er blevet tilgængelige siden da.

til godt og vel 1 % af BNP og primært omfatter skattelettelser, men også større udgifter til sociale ydelser, hovedsagelig på grund af den forventede stigning i arbejdsløsheden. Den strukturelle saldo, dvs. den konjunkturkorrigerede saldo eksklusive engangsforanstaltninger genberegnet i henhold til den i fællesskab aftalte metode, forventes at falde med over 1 % i 2010 i forhold til året før, hvilket stort set svarer til størrelsen af de stimulerende foranstaltninger, der har virkning fra 2010.

- (7) Hovedsigtet med programmets budgetstrategi på mellem-lang sigt er at understøtte den økonomiske aktivitet og arbejdsmarkedet, mens den økonomiske krise står på, med de finanspolitiske begrænsninger, som hensynet de offentlige financers holdbarhed på lang sigt tilsiger. I programmet understreges vigtigheden af at genoprette holdbarheden i de offentlige finanser, men det hedder også, at ud fra de nuværende finanspolitiske fremskrivninger, der bygger på de eksisterende foranstaltninger, opfyldes denne målsætning ikke. I programmet forventes det, at både det samlede underskud og det primære underskud gradvist vil mindskes fra og med 2011, og at det samlede underskud vil være nede på 2 % af BNP i 2013. Den tilsvarende strukturelle saldo viser, at den finanspolitiske stilling vil være neutral fra og med 2011. Dette stemmer overens med det scenario, som programmet opstiller, og som bygger på en antagelse om uændret politik og på, at regeringen endnu ikke har bekendtgjort nogen større konsolideringsforanstaltninger på mellem-lang sigt. Det opdaterede program definerer den mellemfristede budgetmålsætning som et strukturelt overskud på 0,5 % af BNP. På baggrund af de seneste fremskrivninger og størrelsen af den offentlige gæld synes den mellemfristede budgetmålsætning at afspejle stabilitets- og vækstpagtens målsætninger. Med de eksisterende foranstaltninger vil det ifølge det opdaterede stabilitetsprogram ikke være muligt at opfylde den mellemfristede budgetmålsætning inden for programperioden.
- (8) Budgetresultatet kan vise sig at blive værre end forventet i programmet. Selv om risikoen for, at vækstudsigterne på kort sigt forværres, er begrænset, idet de seneste fremadrettede indikatorer bekræfter, at stigningen i forbrugernes og — om end i mindre grad — virksomhedernes tillid er forholdsvis holdbar og vedvarende, kan budgetresultatet i slutningen af programperioden vise sig at blive værre end forudset, fordi de vækstantagelser, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er særdeles optimistiske. De risikofaktorer, der kan gøre det vanskeligt at opfylde budgetmålsætningerne, opvejes i nogen grad af regeringens tilsagn om at konkretisere exitforanstaltningerne i budgettet for 2011 og i det næste opdaterede stabilitetsprogram.
- (9) Den offentlige bruttogæld er steget fra 34,2 % af BNP i 2008 til anslået 41,8 % i 2009. Denne udvikling skyldes i vid udstrækning det stigende underskud og faldet i BNP. Gældskvoten skønnes at vokse med yderligere 14,6 procentpoint i programperioden og nå 56,4 % af BNP i 2013 hovedsagelig som følge af fortsat store underskud på de offentlige finanser. I betragtning af at der er risiko for, at det bliver vanskeligere at opfylde budgetmålene, kan gældskvoten også vise sig at vokse mere end forventet i programmet. Som også en følsomhedsanalyse i programmet peger på, forventes gældskvoten ikke at overstige stabilitets- og vækstpagtens loft på 60 % af BNP. Som i de foregående år akkumulerer de sociale kasser og fonde fortsat finansielle aktiver, som nåede op på ca. 52,4 % af BNP i 2008 og dermed i øjeblikket overstiger den offentlige bruttogæld.
- (10) Gældsprognosen på mellem-lang sigt, ifølge hvilken BNP-vækstraterne gradvist når op på de værdier, der var forventet før krisen, og skatte trykket vender tilbage til niveauet før krisen, og som også omfatter den forventede stigning i de aldersrelaterede udgifter, viser, at den budgetstrategi, som påtænkes i programmet, umiddelbart og uden yderligere ændringer i den førte politik ikke vil være tilstrækkelig til at stabilisere gældskvoten i 2020.
- (11) Skønt den langfristede budgetvirkning af befolkningens aldring er lidt større end gennemsnittet i EU, har de igangsatte pensionsreformer bidraget til at bremse den forventede vækst i pensionsudgifterne i de kommende årtier. Desuden vil den store aktivmasse, der er akkumuleret i de offentlige pensionsfonde, finansiere en del af den kommende stigning i pensionsudgifterne. Ud fra programmets beregninger forstærker budgetstillingen i 2009 de budgetmæssige virkninger af befolkningens aldring på holdbarhedsgabet. Fastholdelsen af store primære overskud på mellem-lang sigt vil sammen med gennemførelsen af relevante strukturreformer bidrage til at mindske truslerne mod de offentlige financers holdbarhed, som i Kommissionens holdbarhedsrapport ⁽¹⁾ for 2009 bedømmes som lav.
- (12) Det vigtigste redskab til at styre statsudgifterne er fortsat de flerårige udgiftslofter, som ikke medregner konjunkturfølsomme udgiftsposter og derfor har tilladt de automatiske stabilisatorer at virke i fuldt omfang. Et sådant system har understøttet den økonomiske aktivitet og den sociale samhørighed i kriseperioden, men har tillige indebåret en forholdsvis betydelig forværring af de offentlige finanser. I betragtning af de hidtidige gode resultater må systemet med udgiftslofter forventes at vedblive med at være et effektivt redskab til styring af udgifter, som ikke er konjunkturbetingede statsudgifter. I programmet erkendes det, at der bør lægges vægt på exitstrategien efter krisen og på at udvikle finanspolitiske regler, som

⁽¹⁾ I Rådets konklusioner om de offentlige financers langsigtede holdbarhed i EU af 10. november 2009 »opfordrer Rådet medlemsstaterne til i deres kommende stabilitets- og konvergensprogrammer at rette opmærksomheden mod strategier, som fokuserer på holdbarhed« og »henstiller til Kommissionen, at den sammen med Udvalget for Økonomisk Politik og Det Økonomiske og Finansielle Udvalg videreudvikler metoderne til vurdering af de offentlige financers langsigtede holdbarhed i god tid inden næste holdbarhedsrapport« i 2012.

sikrer de offentlige financers langsigtede holdbarhed. Staten søger også at øge produktiviteten i kommunernes serviceydelser, hvilken igen kan lette udgiftspreset. Derfor vedtog parlamentet en rammelov herom i 2007.

- (13) Regeringen har ikke ændret grundlæggende på den løbende reformstrategi vedrørende omlægningen af statslige og kommunale serviceydelser, idet den på begge områder gennemføres efter planen. Hovedparten af de produktivetsgevinster på kommunalt niveau, som man håber på, vil formentlig først vise sig for alvor på mellem-lang eller lang sigt.
- (14) Samlet set kan fastholdelsen i 2010 af en finanspolitik, der understøtter den økonomiske genopretning, betragtes som værende i overensstemmelse med genopretningsplanen, de ovennævnte risici, der truer opfyldelsen af budgetmålene, taget i betragtning. Som følge af den økonomiske krisens negative konsekvenser forventes underskuddet på de offentlige finanser i 2010 midlertidigt at overskride grænsen på 3 % af BNP, hvorefter det gradvist vil bevæge sig ned under referenceværdien. I lyset af at vækstprognoserne kan risikere at blive negative i de sidste år af programmet, er det imidlertid usikkert, om der kan opnås selv den beskedne nedbringelse af underskuddet, som programmet opererer med. Fremskrivningen af den finanspolitiske stilling udregnet som ændringen i de strukturelle balancer tyder ikke på, at konsolideringen af de offentlige finanser vil slå igennem på mellemlang sigt, og ifølge programmet vil der ikke blive gjort fremskridt med at opfylde de mellemfristede målsætninger inden for programperioden. I programmet hedder det, at en konsolideringsstrategi er under udarbejdelse, men det angives ikke nærmere, hvad formålet med den er, eller hvilke hovedelementer den indeholder. Rettidig gennemførelse af en omfattende strategi for strukturel finanspolitisk

konsolidering er nødvendig for at bringe budgetstrategien i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens krav.

- (15) Hvad angår de datakrav, der er anført i adfærdskodeksen for stabilitets- og konvergensprogrammerne, er der i programmet visse huller i de obligatoriske og frivillige data ⁽¹⁾.

Samlet set kan det konkluderes, at den alvorlige økonomiske krise har indebåret en svækkelse af de offentlige finanser, herunder af deres holdbarhed på lang sigt. Den planlagte ekspansive finanspolitik i 2010 er i overensstemmelse med genopretningsplanen. Programmets fremskrivninger, der bygger på de nuværende politikker, viser, at det offentlige underskud vil overskride referenceværdien på 3 % af BNP i 2010. Desuden er den forventede langsomme finanspolitiske konsolideringskurs på mellemlang sigt ingen garanti for, at der gøres fremskridt i retning af at opfylde programmets mellemfristede budgetmålsætninger. I betragtning af de negative udviklingstendenser, som fremskrivningerne viser risikoen for, er det i høj grad ønskeligt, at regeringen udviser rettidig omhu ved at fastlægge en omfattende og konkret finanspolitisk konsolideringsstrategi for perioden fra og med 2011. På baggrund af ovenstående vurdering opfordres Finland til at:

- i) gennemføre finanspolitikken for 2010 som planlagt og i overensstemmelse med den europæiske økonomiske genopretningsplan, men dog således, at den planlagte overskridelse af referenceværdien — 3 % af BNP — fortsat begrænses og har midlertidig karakter
- ii) vise rettidig omhu ved for perioden fra og med 2011 at fastlægge en omfattende og konkret mellemfristet finanspolitisk konsolideringsstrategi, som blandt andet kan opfylde den mellemfristede budgetmålsætning og genskabe de offentlige financers holdbarhed på lang sigt.

Sammenligning af centrale makroøkonomiske og budgetmæssige fremskrivninger

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Realt BNP (% ændring)	SP feb. 2010	1,0	- 7,6	0,7	2,4	3,5	3,0
	KOM nov. 2009	1,0	- 6,9	0,9	1,6	—	—
	SP dec. 2008	2,6	0,6	1,8	2,4	2,2	—
HICP-inflation (%)	SP feb. 2010	3,9	1,7	1,8	1,7	2,0	2,0
	KOM nov. 2009	3,9	1,8	1,6	1,5	—	—
	SP okt. 2008	4,0	2,3	1,9	2,0	2,0	—
Outputgab ⁽¹⁾ (% af potentielt BNP)	SP feb. 2010	3,7	- 5,0	- 5,0	- 4,0	- 2,2	- 1,2
	KOM nov. 2009 ⁽²⁾	3,5	- 4,5	- 4,3	- 3,8	—	—
	SP dec. 2008	1,3	- 0,6	- 1,0	- 1,2	—	—

⁽¹⁾ Særligt er de eksterne antagelser for de sidste år i programperioden ikke angivet.

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nettolångivning/låntagning i forhold til resten af verden (% af BNP)	SP feb. 2010	2,7	0,8	1,2	1,5	1,8	2,0
	KOM nov. 2009	3,0	1,1	1,2	1,3	—	—
	SP dec. 2008	4,0	3,6	3,7	3,9	3,9	—
Offentlige indtægter (% af BNP)	SP feb. 2010	53,4	53,1	52,6	53,4	53,2	52,8
	KOM nov. 2009	53,4	51,5	50,5	50,6	—	—
	SP dec. 2008	51,4	50,3	49,7	49,4	49,4	—
Offentlige udgifter (% af BNP)	SP feb. 2010	49,0	55,3	56,2	56,4	55,5	54,7
	KOM nov. 2009	48,9	54,3	55,0	55,0	—	—
	SP dec. 2008	47,0	48,2	48,6	48,4	48,5	—
Offentlig saldo (% af BNP)	SP feb. 2010	4,4	- 2,2	- 3,6	- 3,0	- 2,3	- 1,9
	KOM nov. 2009	4,5	- 2,8	- 4,5	- 4,3	—	—
	SP dec. 2008	4,4	2,1	1,1	1,0	0,9	—
Primær saldo (% af BNP)	SP feb. 2010	5,9	- 0,8	- 2,3	- 1,2	- 0,2	0,4
	KOM nov. 2009	5,9	- 1,4	- 3,1	- 2,9	—	—
	SP dec. 2008	5,4	4,0	3,3	2,8	2,4	—
Konjunkturkorrigeret saldo ⁽¹⁾ (% af BNP)	SP feb. 2010	2,6	0,3	- 1,1	- 1,0	- 1,2	- 1,3
	KOM nov. 2009	2,7	- 0,5	- 2,3	- 2,4	—	—
	SP dec. 2008	3,7	2,4	1,7	1,6	—	—
Strukturel saldo ⁽³⁾ (% af BNP)	SP feb. 2010	2,6	0,3	- 0,9	- 1,0	- 1,2	- 1,3
	KOM nov. 2009	2,7	- 0,5	- 2,2	- 2,4	—	—
	SP dec. 2008	3,7	2,4	1,7	1,6	—	—
Offentlig bruttogæld (% af BNP)	SP feb. 2010	34,2	41,8	48,3	52,2	54,4	56,4
	KOM nov. 2009	34,1	41,3	47,4	52,7	—	—
	SP dec. 2008	32,4	33,0	33,7	34,1	34,6	—

Noter:

⁽¹⁾ Outputgab og konjunkturkorrigerede saldi fra programmerne som genberegnet af Kommissionens tjenestegrene på basis af oplysningerne i programmerne.

⁽²⁾ Baseret på en skønnet potentiel vækst på henholdsvis 2,1 %, 1,0 %, 0,7 % og 1,1 % i årene 2008-2011.

⁽³⁾ Konjunkturkorrigeret saldo, ekskl. engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger. Engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger angår kun 2010, hvor de beløber sig til 0,2 % af BNP og er underskudsforøgende både ifølge det seneste program og Kommissionens tjenestegrenes prognose fra efteråret 2009.

Kilde:

Stabilitetsprogram (SP): Kommissionens prognoser fra efteråret 2009 (KOM); beregninger foretaget af Kommissionen.

IV

(Oplysninger)

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER,
KONTORER OG AGENTURER

EUROPA-KOMMISSIONEN

Euroens vekselkurs ⁽¹⁾

27. maj 2010

(2010/C 138/04)

1 euro =

Valuta	Kurs	Valuta	Kurs		
USD	amerikanske dollar	1,2255	AUD	australske dollar	1,4620
JPY	japanske yen	110,79	CAD	canadiske dollar	1,2919
DKK	danske kroner	7,4396	HKD	hongkongske dollar	9,5437
GBP	pund sterling	0,84625	NZD	newzealandske dollar	1,8252
SEK	svenske kroner	9,6660	SGD	singaporeanske dollar	1,7219
CHF	schweiziske franc	1,4164	KRW	sydkoreanske won	1 500,26
ISK	islandske kroner		ZAR	sydafrikanske rand	9,4074
NOK	norske kroner	7,9860	CNY	kinesiske renminbi yuan	8,3720
BGN	bulgarske lev	1,9558	HRK	kroatiske kuna	7,2654
CZK	tjekkiske koruna	25,629	IDR	indonesiske rupiah	11 356,57
EEK	estiske kroon	15,6466	MYR	malaysiske ringgit	4,0374
HUF	ungarske forint	276,86	PHP	filippinske pesos	56,951
LTL	litauiske litas	3,4528	RUB	russiske rubler	37,7950
LVL	lettiske lats	0,7079	THB	thailandske bath	39,908
PLN	polske zloty	4,0848	BRL	brasilianske real	2,2556
RON	rumænske leu	4,1465	MXN	mexicanske pesos	15,8347
TRY	tyrkiske lira	1,9255	INR	indiske rupee	57,4270

⁽¹⁾ Kilde: Referencekurs offentliggjort af Den Europæiske Centralbank.

Meddelelse fra Kommissionen

Supplerende retningslinjer for vertikale begrænsninger i aftaler om salg og reparation af motorkøretøjer og omdistribution af reservedele til motorkøretøjer

(EØS-relevant tekst)

(2010/C 138/05)

I. INDLEDNING

1. Retningslinjernes formål

- (1) Disse retningslinjer indeholder principperne for vurderingen efter artikel 101 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde⁽¹⁾ af de særlige spørgsmål, der kan opstå i forbindelse med vertikale begrænsninger i aftaler om salg og reparation af motorkøretøjer og om distribution af reservedele. De udsendes i tilknytning til Kommissionens forordning (EU) nr. 461/2010 om anvendelse af artikel 101, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis inden for motorkøretøjsbranchen (herefter »motorkøretøjsforordningen«)⁽²⁾ og har til formål at gøre det lettere for virksomhederne at foretage deres egen vurdering af disse aftaler.
- (2) Retningslinjerne belyser en række spørgsmål, der har særlig relevans for motorkøretøjsbranchen, bl.a. om, hvordan de relevante bestemmelser i Kommissionens forordning (EU) nr. 330/2010 af 20. april 2010 om anvendelsen af artikel 101, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis⁽³⁾ (herefter »den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning«) skal fortolkes. De berører ikke gyldigheden af retningslinjerne for vertikale aftaler⁽⁴⁾ (herefter »de generelle vertikale retningslinjer«) og skal derfor forstås i sammenhæng med og som et supplement til de generelle vertikale retningslinjer.
- (3) Disse retningslinjer finder både anvendelse på vertikale aftaler og samordnet praksis angående vilkårene for, at parterne kan købe, sælge eller videresælge reservedele til og/eller udføre reparations- og vedligeholdelsesarbejde på motorkøretøjer og på vertikale aftaler og samordnet praksis angående vilkårene for parternes køb, salg eller videresalg af nye motorkøretøjer. Som forklaret i Del II i disse retningslinjer, vil den sidstnævnte kategori af aftaler og samordnet praksis indtil den 31. maj 2013 fortsat være omfattet af de relevante bestemmelser i Kommissionens

forordning (EF) nr. 1400/2002 af 31. juli 2002 om anvendelse af traktatens artikel 81, stk. 3, på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis inden for motorkøretøjsbranchen⁽⁵⁾. Med hensyn til vertikale aftaler og samordnet praksis angående køb, salg eller videresalg af nye motorkøretøjer finder disse retningslinjer derfor først anvendelse fra 1. juni 2013. Disse retningslinjer finder ikke anvendelse på vertikale begrænsninger i andre sektorer end motorkøretøjsbranchen, og de principper, der opstilles heri, kan ikke nødvendigvis bruges til vurdering af aftaler i andre sektorer.

- (4) Disse retningslinjer er ikke til hinder for en eventuel parallel anvendelse af traktatens artikel 102 på vertikale aftaler i motorkøretøjsbranchen og er uden betydning for, hvilken fortolkning EU-Domstolen måtte anlægge med hensyn til anvendelsen af traktatens artikel 101 på sådanne vertikale aftaler.
- (5) Medmindre andet er angivet, gælder analysen og argumenterne i disse retningslinjer for alle omsætningsled. Udtrykkene »leverandør« og »distributør«⁽⁶⁾ anvendes for alle omsætningsled. Den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning og motorkøretøjsforordningen omtales under ét som »gruppefritagelsesforordningerne«.
- (6) De kriterier, der opstilles i disse retningslinjer, skal anvendes under hensyntagen til de konkrete faktiske og retlige omstændigheder i hver enkelt sag. Kommissionen vil anvende⁽⁷⁾ disse retningslinjer på en fornuftig og smidig måde og tage hensyn til de erfaringer, den har gjort inden for rammerne af sine håndhævelses- og markedsovervågningsaktiviteter.
- (7) Erfaringerne med håndhævelsen af konkurrencereglerne i denne sektor har vist, at visse begrænsninger kan være et resultat enten af eksplicite direkte kontraktforpligtelser eller af indirekte forpligtelser eller foranstaltninger, der ikke desto mindre giver det samme konkurrencebegrænsende resultat. Leverandører, der ønsker at påvirke en distributørs adfærd i konkurrencen, kan f.eks. gøre brug af trusler eller intimidering, advarslar eller sanktioner. Han kan også forsinke leverancerne eller stille dem i bero, eller true med at opsiges kontrakten med distributør,

⁽¹⁾ Med virkning fra 1. december 2009 er EF-traktatens artikel 81 og 82 blevet til henholdsvis artikel 101 og 102 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (»EUF-traktaten«). De to sæt bestemmelser er i alt væsentligt identiske. I disse retningslinjer skal henvisninger til artikel 101 og 102 i EUF-traktaten efter omstændighederne forstås som henvisninger til henholdsvis EF-traktatens artikel 81 og 82. I EUF-traktaten blev der også foretaget visse terminologiske ændringer, bl.a. blev »Fællesskabet« erstattet af »Unionen«, og »fællesmarkedet« af »det indre marked«. I disse retningslinjer vil EUF-traktatens terminologi blive brugt overalt.

⁽²⁾ EUT L 129 af 28.5.2010, s. 52.

⁽³⁾ EUT L 102 af 23.4.2010, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT C 130 af 19.5.2010, s. 1.

⁽⁵⁾ EFT L 203 af 1.8.2002, s. 30.

⁽⁶⁾ Distributører i detailledet betegnes normalt i branchen som »forhandlere«.

⁽⁷⁾ Siden moderniseringen af EU's konkurrenceregler har hovedansvaret for denne analyse ligget hos aftaleparterne. Kommissionen kan imidlertid undersøge, om en aftale er forenelig med traktatens artikel 101, på eget initiativ eller efter en klage.

der sælger til udenlandske kunder eller ikke overholder et bestemt prisniveau. Åbenhed i forholdet mellem aftalparterne vil normalt mindske risikoen for, at fabrikanterne drages til ansvar for brug af sådanne indirekte pressionsmidler med det formål at opnå konkurrencebegrænsende resultater. Overholdelse af en adfærdskodeks kan være et af midlerne til at skabe større åbenhed i de kommercielle relationer mellem parterne. Sådanne kodekser kan bl.a. indeholde regler om frister for opsigelse af kontrakter, der kan være afpasset efter kontraktens løbetid, om kompensation for udestående investeringer i forbindelse med kontraktforholdet foretaget af forhandleren i tilfælde af, at kontrakten uden rimelig grund opsiges før tid, eller om voldgift som en alternativ måde at bilægge tvister på. Hvis en leverandør indfører sådanne adfærdsregler i sine aftaler med distributører og reparatører, gør disse regler offentligt tilgængelige og overholder dem, vil det blive betragtet som en relevant faktor ved vurderingen af leverandørens adfærd i de konkrete tilfælde.

2. Retningslinjernes opbygning

- (8) Retningslinjerne er struktureret på følgende måde:
- a) Motorkøretøjsforordningens anvendelsesområde og dens forhold til den generelle vertikale gruppefritagelse (Del II)
 - b) Anvendelsen af de særlige bestemmelser i motorkøretøjsforordningen (Del III)
 - c) Vurderingen af visse begrænsninger: mærkeeksklusivitet og selektiv distribution (Del IV).

II. MOTORKØRETØJSFORORDNINGENS ANVENDELSESOMRÅDE OG DENS FORHOLD TIL DEN GENERELLE VERTIKALE GRUPPEFRTAGELSE

- (9) I henhold til motorkøretøjsforordningens artikel 4 finder den anvendelse på vertikale aftaler om køb, salg og videresalg af reservedele til motorkøretøjer og om reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer.
- (10) Motorkøretøjsforordningens artikel 2 forlænger anvendelsesperioden for de relevante bestemmelser i forordning (EF) nr. 1400/2002 til den 31. maj 2013, i det omfang der er tale om vertikale aftaler om køb, salg eller videresalg

af nye motorkøretøjer. I henhold til motorkøretøjsforordningens artikel 3 vil vertikale aftaler om køb, salg og videresalg af nye køretøjer være omfattet af den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning⁽¹⁾ fra den 1. juni 2013.

- (11) Den sondring, som i den ny ramme gøres mellem markedet for salg af nye motorkøretøjer og eftermarkedet for motorkøretøjer afspejler de forskellige konkurrencevilkår på disse markeder.
- (12) På grundlag af den tilbunds gående markedsanalyse, der er foretaget i evalueringsrapporten om Kommissionens forordning (EF) nr. 1400/2002 af 28. maj 2008⁽²⁾ og i Kommissionens meddelelse om den fremtidige konkurrence retlige ramme for motorkøretøjssektoren af 22. juli 2009⁽³⁾, ser der inden for distribution af nye motorkøretøjer ikke ud til at være nogen væsentlige problemer med konkurrencen, der adskiller denne branche fra alle andre brancher, og som kunne gøre det nødvendigt at anvende andre, strengere regler end reglerne i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning. Markedsandelsgrensen på 30 %⁽⁴⁾, udelukkelsen af bestemte vertikale begrænsninger fra fritagelse og de betingelser, der er fastsat i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning, vil således normalt sikre, at vertikale aftaler om distribution af nye motorkøretøjer opfylder betingelserne i traktatens artikel 101, stk. 3, uden at det er nødvendigt at stille flere og strengere krav end dem, der gælder for andre brancher.
- (13) For at give alle aktører tid til at tilpasse sig til den generelle ordning, især i betragtning af, at de ofte har foretaget langsigtede, investeringer særligt med henblik på kontraktforholdet, er anvendelsesperioden for forordning (EF) nr. 1400/2002 blevet forlænget med tre år indtil den 31. maj 2013 for så vidt angår de krav, der specifikt gælder for vertikale aftaler om køb, salg og videresalg af nye motorkøretøjer. Fra 1. juni 2010 til 31. maj 2013 vil de bestemmelser i forordning (EF) nr. 1400/2002, som gælder for både aftaler om distribution af nye motorkøretøjer

⁽¹⁾ At forordning 1400/2002 udløber og erstattes af de nye regler, disse retningslinjer omhandler, betyder ikke i sig selv, at eksisterende kontrakter må ophæves. Se f.eks. sag C-125/05, *Vulcan Silkeborg A/S mod Skandinavisk Motor Co. A/S*, Sml. 1996-I, s. 7637.

⁽²⁾ SEK(2008) 1946.

⁽³⁾ KOM(2009) 388.

⁽⁴⁾ I henhold til artikel 7 i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning beregnes denne markedsandelsgrense normalt på basis af data om omsætningen på markedet, eller — hvor der ikke foreligger sådanne oplysninger — andre pålidelige markedsdata, herunder salgsmængder. I den forbindelse har Kommissionen noteret, at inden for distribution af nye motorkøretøjer beregnes markedsandelen normalt i branchen på basis af antallet af motorkøretøjer solgt af leverandøren på det relevante marked, hvilket omfatter alle motorkøretøjer, der af køberen anses for at være substituerbare på grund af produktets egenskaber, pris og anvendelsesformål.

og aftaler om køb, salg og videresalg af reservedele til motorkøretøjer og/eller om udførelse af reparations- og vedligeholdelsesarbejde, kun gælde for de førstnævnte aftaler. I den periode vil retningslinjerne ikke blive anvendt til fortolkning af bestemmelserne i forordning (EF) nr. 1400/2002. Der henvises i stedet til den vejledende brochure om den pågældende forordning ⁽¹⁾.

- (14) Hvad angår vertikale aftaler om de vilkår, hvorunder parterne kan købe, sælge eller videresælge reservedele til motorkøretøjer og/eller udføre reparations- og vedligeholdelsesarbejde på motorkøretøjer, finder motorkøretøjsforordningen anvendelse fra 1. juni 2010. Det betyder, at for at være fritaget efter forordningens artikel 4 skal en aftale ikke blot opfylde fritagelsesbetingelserne i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning, men den må heller ikke indeholde nogen af de særligt alvorlige begrænsninger, i almindelighed kaldet *hardcore*-begrænsninger, der er opregnet i motorkøretøjsforordningens artikel 5.
- (15) At markederne for reparations- og vedligeholdelsesarbejde og distribution af reservedele normalt har en mærkespecifik karakter, har den logiske konsekvens, at konkurrencen på disse markeder er mindre hård end på markedet for salg af nye motorkøretøjer. I takt med den teknologiske udvikling er motorkøretøjerne blevet mere driftssikre, og serviceintervallerne er blevet længere, men denne udvikling er blevet overhalet af stigende individuelle priser på reparations- og vedligeholdelsesarbejde. På reservedelsmarkederne er reservedele af motorkøretøjsproducentens mærke udsat for konkurrence fra reservedele fra originaludstørsfabrikanter og andre. Det har lagt et fortsat pres på priserne på disse markeder, hvilket igen resulterer i et fortsat pres på priserne på reparations- og vedligeholdelsesmarkederne, da reservedele tegner sig for en stor procentdel af de gennemsnitlige omkostninger ved reparationsarbejde. Som helhed tegner reparation og vedligeholdelse sig desuden for en meget betydelig del af forbrugernes samlede udgifter til motorkøretøjer, som igen tegner sig for en betydelig del af den gennemsnitlige forbrugers budget.
- (16) På baggrund af særlige konkurrenceproblemer på eftermarkederne for motorkøretøjer er der for aftaler om reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer og levering af reservedele indføjet tre yderligere *hardcore*-begrænsninger i motorkøretøjsforordningen ud over dem, der er indeholdt i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning. Der gives yderligere vejledning om disse yderligere *hardcore*-begrænsninger i Del III af disse retningslinjer.

III. ANVENDELSEN AF DE SUPPLERENDE BESTEMMELSER I MOTORKØRETØJSFORORDNINGEN

- (17) En aftale er ikke omfattet af gruppefritagelsen, hvis den indeholder *hardcore*-begrænsninger. Disse begrænsninger er opregnet i artikel 4 i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning og i artikel 5 i motorkøretøjsforordningen. Hvis en aftale indeholder nogen af disse begrænsninger, giver det anledning til en formodning om, at aftalen er omfattet af traktatens artikel 101, stk. 1. Det giver også anledning til formodning om, at aftalen sandsynligvis ikke opfylder betingelserne i traktatens artikel 101, stk. 3, og at gruppefritagelsen derfor ikke finder anvendelse. Der er imidlertid tale om en formodning, som kan afkræftes, hvis virkighederne kan gøre en effektivitetsfordel efter traktatens artikel 101, stk. 3, gældende i den konkrete sag.
- (18) Et af Kommissionens konkurrencepolitiske mål for motorkøretøjsbranchen er at beskytte reservedelsfabrikanternes adgang til eftermarkederne for motorkøretøjer og sikre, at både uafhængige og autoriserede reparatører såvel som reservedelsgrossister fortsat har adgang til konkurrerende reservedelsmærker. Det giver forbrugerne betydelige fordele, især fordi der ofte er store prisforskelle mellem reservedele, der sælges eller videresælges af en motorkøretøjsproducent og alternative reservedele. Alternativer til reservedele med motorkøretøjsproducentens mærke omfatter originalreservedele fremstillet og distribueret af leverandører af det originale udstyr samt reservedele fremstillet af andre reservedelsproducenter, hvis kvalitet svarer til de originale reservedeles.
- (19) »Originale reservedele eller originaludstyr« er reservedele eller udstyr, der er fremstillet efter de specifikationer og produktionsstandarder, som motorkøretøjsproducenten har opstillet for fremstillingen af reservedele eller udstyr til montering af det pågældende motorkøretøj. Det omfatter også reservedele eller udstyr, som fremstilles på de samme produktionslinjer som de pågældende reservedele eller det pågældende udstyr. Indtil det modsatte er bevist, antages det, at reservedele er originale, hvis reservedelsfabrikanten attesterer, at deres kvalitet svarer til kvaliteten af de komponenter, der bruges ved montering af det pågældende motorkøretøj, og er fremstillet efter specifikationerne og standarderne for motorkøretøjet (jf. artikel 3, nr. 26, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/46/EF af 5. september 2007 om fastlæggelse af en ramme for godkendelse af motorkøretøjer og påhængskøretøjer dertil samt af systemer, komponenter og separate tekniske enheder til sådanne motorkøretøjer (rammedirektivet) ⁽²⁾).

⁽¹⁾ Vejledende brochure om Kommissionens forordning (EF) nr. 1400/2002 af 31. juli 2002 — *Forhandling og reparation af biler i EU*.

⁽²⁾ EUT L 263 af 9.10.2007, s. 1.

(20) For at en reservedel kan anses for at være af »matchende kvalitet«, skal den være af en tilstrækkelig god kvalitet til, at brugen af den ikke bringer det pågældende autoriserede nets omdømme i fare. Ligesom ved enhver anden udvælgelsesstandard vil motorkøretøjsproducenten kunne fremlægge dokumentation for, at en given reservedel ikke opfylder dette krav.

(21) Ifølge artikel 4, litra e), i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning er der tale om en hardcore-begrænsning, hvis en aftale mellem en leverandør af komponenter og en køber, der monterer disse komponenter, indeholder bestemmelser, som hindrer komponentleverandøren i at sælge sine komponenter til slutbrugere, uafhængige reparatører eller andre tjenesteydere, som køberen ikke har givet i opdrag at reparere eller udføre service på hans produkt. Motorkøretøjsforordningens artikel 5, litra a), b) og c), omhandler tre yderligere hardcore-begrænsninger i aftaler om levering af reservedele.

(22) Motorkøretøjsforordningens artikel 5, litra a), omhandler begrænsninger i den adgang, som de forhandlere, der deltager i et selektivt distributionssystem, har til at sælge reservedele til motorkøretøjer til uafhængige reparatører. Denne bestemmelse er især relevant for en særlig kategori af reservedele, nemlig de reservedele, der kun kan købes hos motorkøretøjsproducenten eller medlemmerne af dennes autoriserede distributionsnet. Hvis en aftale mellem en leverandør og en distributør indeholder en bestemmelse om, at sådanne reservedele ikke må sælges til uafhængige reparatører, er det sandsynligt, at denne aftale vil udelukke de pågældende reparatører fra markedet for reparations- og vedligeholdelsesarbejde og dermed være i strid med traktatens artikel 101.

(23) Artikel 5, litra b), i motorkøretøjsforordningen omhandler enhver direkte eller indirekte begrænsning, der er aftalt mellem en leverandør af reservedele, reparations- eller diagnoseudstyr eller andet udstyr og en motorkøretøjsproducent, og som indskrænker leverandørens mulighed for at sælge disse varer til autoriserede og/eller uafhængige distributører og reparatører. Særlige værktøjsaftaler mellem komponentleverandører og motorkøretøjsproducenter er et af eksemplerne på mulige indirekte begrænsninger af denne type. Der henvises i den forbindelse til Kommissionens meddelelse af 18. december 1978 om bedømmelse af underleveranceaftaler i relation til EØF-traktatens artikel 85, stk. 1⁽¹⁾ (underleverancemeddelelsen). Traktatens artikel 101, stk. 1, finder normalt ikke anvendelse på en aftale om, at en motorkøretøjsproducent skal levere et værktøj, der er nødvendigt for at producere bestemte komponenter, til komponentfabrikanten, bidrage til produktudviklingsomkostningerne eller overføre

nødvendige⁽²⁾ intellektuelle ejendomsrettigheder og knowhow til denne, og at dette bidrag ikke må bruges til fremstilling af dele, der skal sælges direkte på eftermarkedet. Men hvis en motorkøretøjsproducent på den anden side pålægger komponentleverandøren pligt til at overføre ejendomsretten eller intellektuelle ejendomsrettigheder eller knowhow i forbindelse med et sådant værktøj, kun bidrager ubetydeligt til produktudviklingsomkostningerne eller ikke overfører nogen nødvendige værktøjer, intellektuelle ejendomsrettigheder eller knowhow til komponentleverandøren, vil deres aftale ikke blive betragtet som en ægte underleveranceaftale. Den vil derfor kunne falde ind under traktatens artikel 101, stk. 1, og skal da vurderes efter gruppefritagelsesforordningerne.

(24) Artikel 5, litra c), i motorkøretøjsforordningen drejer sig om en begrænsning aftalt mellem en motorkøretøjsproducent, der anvender komponenter til førstegangsmontering i motorkøretøjer, og leverandøren af sådanne komponenter, som indskrænker leverandørens mulighed for at anbringe sit varemærke eller logo på en konkret og let synlig måde på de leverede komponenter eller reservedele. For at sikre forbrugerne større valgmuligheder bør reparatører og forbrugere være i stand til at se, hvilke andre reservedele fra alternative leverandører der passer til et givet motorkøretøj end de reservedele, der bærer motorkøretøjsproducentens mærke. Anbringelse af leverandørens varemærke eller logo på komponenter og reservedele gør det lettere at identificere egnede reservedele, der kan fås fra originaludstyrsfabrikanter. Hvis motorkøretøjmotorkøretøjsproducenterne ikke tillader dette, kan de lægge hindringer i vejen for markedsføringen af originalreservedelproducenternes reservedele og indskrænke forbrugernes valgmuligheder på en måde, der vil være i strid med traktatens artikel 101.

IV. VURDERING AF KONKRETE BEGRÆNSNINGER

(25) Parterne i vertikale aftaler i motorkøretøjsbranchen bør bruge disse retningslinjer sammen med og som supplement til de generelle vertikale retningslinjer som rettesnor ved vurderingen af en konkret begrænsnings forenelighed med traktatens artikel 101. Denne del indeholder særlige retningslinjer for mærkeeksklusivitet og selektiv distribution, som er to områder, der kan have særlig relevans for vurderingen af den type aftaler, der er omhandlet i Del II af disse retningslinjer.

1. Mærkeeksklusivitet

i) *Vurdering af mærkeeksklusivitet efter gruppefritagelsesforordningerne*

(26) I henhold til artikel 3 i motorkøretøjsforordningen (sammenholdt med artikel 5, stk. 1, litra a), i den generelle

⁽¹⁾ EFT C 1 af 3.1.1979, s. 2.

⁽²⁾ Hvis motorkøretøjsproducenten overfører et værktøj, intellektuelle ejendomsrettigheder og/eller knowhow til en komponentleverandør, vil aftalen herom ikke falde ind under underleverancemeddelelsen, hvis komponentleverandøren allerede råder over dette værktøj, disse intellektuelle ejendomsrettigheder eller denne knowhow eller uden større vanskeligheder kunne skaffe sig dem, eftersom der i så fald ikke ville være tale om et nødvendigt bidrag.

gruppefritagelsesforordning) kan en motorkøretøjsleverandør og en distributør, hvis markedsandel på det relevante marked ikke overstiger 30 %, aftale en mærkeeksklusivitetsforpligtelse, ifølge hvilken distributøren udelukkende må købe motorkøretøjer hos leverandøren eller fra andre af denne udpegede virksomheder, på betingelse af, at varigheden af denne konkurrenceklausul er begrænset til højst fem år. Samme principper gælder for aftaler mellem leverandører og deres autoriserede reparatører og/eller reservedelsdistributører. En forlængelse ud over de fem år forudsætter udtrykkeligt samtykke fra begge parter, og intet må være til hinder for, at distributøren opsiges konkurrenceklausulen ved femårsperiodens udløb. Konkurrenceklausuler falder ikke ind under gruppefritagelsesforordningerne, hvis de er af ubegrænset varighed eller over fem års varighed, men i sådanne tilfælde vil gruppefritagelsesforordningerne dog fortsat gælde for resten af den vertikale aftale. Det samme gælder konkurrenceklausuler, der stiltiende kan fornyes ud over fem år. Hindringer, trusler om opsigelse eller antydninger om, at mærkeeksklusivitetsforpligtelsen vil blive genindført, før enten distributøren eller den nye leverandør har haft tid til at tjene deres irreversible investeringer ind, vil blive anset for at være ensbetydende med en stiltiende fornyelse af denne mærkeeksklusivitetsforpligtelse.

(27) I henhold til artikel 5, stk. 1, litra c), i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning vil enhver direkte eller indirekte forpligtelse, som foranlediger medlemmerne af et selektivt distributionssystem til ikke at sælge bestemte konkurrerende leverandørers mærker, ikke falde ind under fritagelsen. Særligt bør man være opmærksom på, hvordan eksisterende distributører, der forhandler flere mærker, får pålagt mærkeeksklusivitet, så det sikres, at sådanne forpligtelser ikke indgår i en overordnet strategi, der tager sigte på at udelukke konkurrence fra en eller flere bestemte leverandører og i særdeleshed fra nye eller svagere konkurrenter. Sådanne problemer kan i særdeleshed opstå, hvis de i disse retningslinjers punkt 34 nævnte markedsandelsgrænser er overskredet, og hvis den leverandør, der anvender en sådan bestemmelse, har en sådan position på det relevante marked, at han er i stand til at yde et betydeligt bidrag til den samlede afskærmningsvirkning ⁽¹⁾.

(28) Konkurrenceklausuler i vertikale aftaler udgør ikke hard-core-begrænsninger, men kan alt efter markedsforholdene have negative virkninger, der bevirker, at aftalen falder ind under traktatens artikel 101, stk. 1 ⁽²⁾. En sådan konkurrenceskadelig virkning kan opstå, når der er tale om at udelukke konkurrerende leverandører ved at lægge hindringer i vejen for deres indtrængning eller ekspansion på markedet, og kan gå ud over forbrugerne, fordi det kan

resultere i højere priser på produkterne, færre valgmuligheder, ringere kvalitet eller mindre innovation

(29) Konkurrenceklausuler kan imidlertid også have positive virkninger, der kan bringe dem ind under traktatens artikel 101, stk. 3. Konkurrenceklausuler kan især bidrage til at løse et »frijhjulspøblem« (»free rider problem«), der består i, at en leverandør drager fordele af investeringer foretaget af en anden. Der kan f.eks. være tale om, at en leverandør investerer i distributørens lokaler, men derigennem tiltrækker kunder til et konkurrerende mærke, som også sælges fra samme forretningssted. Det samme er tilfældet med andre typer investeringer foretaget af leverandøren, som forhandleren kan udnytte til at sælge motorkøretøjer produceret af konkurrerende fabrikanter, f.eks. investeringer i uddannelse.

(30) En anden positiv virkning af konkurrenceklausuler i motorkøretøjssektoren er, at de kan fremme distributionsnettets mærkeimage og mærkeomdømme. Ved at pålægge forhandlerne at sikre en vis ensartethed og kvalitetsstandardisering kan sådanne begrænsninger bidrage til at skabe og opretholde et godt mærkeomdømme og dermed øge et produkts tiltrækningskraft over for de endelige forbrugere og øge salget.

(31) I artikel 1, litra d), i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning defineres en konkurrenceklausul som:

»a) enhver direkte eller indirekte forpligtelse, som foranlediger køberen til ikke at fremstille, købe, sælge eller videresælge varer eller tjenesteydelser, der konkurrerer med aftalevarerne eller -tjenesterne, eller

b) enhver direkte eller indirekte forpligtelse for køberen til fra leverandøren eller en anden af leverandøren udpeget virksomhed at købe mere end 80 % af køberens samlede indkøb af aftalevarerne eller -tjenesterne og af varer eller tjenester, der på det relevante marked er substituerbare hermed.«

(32) Ud over de direkte midler, som en leverandør kan bruge til at binde distributøren til sit eget mærke eller sine egne mærker, kan leverandøren også gøre brug af indirekte midler, der har samme virkning. I motorkøretøjsbranchen kan sådanne indirekte midler bl.a. være kvalitetsnormer, der specielt er udformet med henblik på at tilskynde distributørerne til ikke at sælge biler af konkurrerende mærker ⁽³⁾, bonusser, der er betinget af, at distributøren indvilliger i kun at sælge ét mærke, målrabatter

⁽¹⁾ Se Kommissionens meddelelse om aftaler af ringe betydning, der ikke indebærer en mærkbar begrænsning af konkurrencen i henhold til artikel 81, stk. 1, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (bagatelaftaler), EFT C 368 af 22.12.2001, s. 13.

⁽²⁾ Med hensyn til de relevante faktorer, der skal tages hensyn til ved vurderingen af konkurrenceklausuler efter traktatens artikel 101, stk. 1, henvises til det relevante afsnit i de generelle vertikale retningslinjer, især punkt 129-150.

⁽³⁾ Se IP/06/302 af 13.3.2006 om BMW og IP/06/303 af 13.3.2006 om Opel.

eller forskellige andre krav, f.eks. krav om, at distributøren skal etablere en særskilt retlig enhed til det konkurrerende mærke eller skal udstille det konkurrerende mærke i et separat udstillingslokale på et sted, hvor det ikke ville være økonomisk rentabelt at gøre det (f.eks. i tyndt befolkede områder).

(33) Gruppefritagelsen i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning omfatter alle former for direkte eller indirekte konkurrenceklausuler, forudsat at både leverandørens og distributørens markedsandele ikke overstiger 30 %, og at konkurrenceklausulen ikke har en varighed på over fem år. Men selv i de tilfælde, hvor en individuel aftale opfylder disse betingelser, kan en konkurrenceklausul føre til konkurrenceskadelige virkninger, der ikke opvejes af dens positive virkninger. I motorkøretøjsbranchen kan sådanne konkurrenceskadelige nettovirkninger bl.a. bero på kumulative effekter, der fører til udelukkelse af konkurrerende mærker (markedsafskærmning).

(34) Inden for distribution af motorkøretøjer i detaileddet er det usandsynligt, at der vil kunne opstå sådanne afskærmningsvirkninger på markeder, hvor alle leverandører har markedsandele på under 30 %, og hvor den samlede procentdel af alle salg af motorkøretøjer underlagt mærkeeksklusivitetsforpligtelser på det relevante marked (dvs. den samlede bundne markedsandel) ligger på under 40 %⁽¹⁾. I en situation, hvor der er én ikke-dominerende leverandør, der har en markedsandel på over 30 % af det relevante marked, mens alle de øvrige leverandørers markedsandel ligger på under 30 %, er der ikke sandsynlighed for konkurrenceskadelige kumulative virkninger, så længe den bundne markedsandel ikke overstiger 30 %.

(35) Men hvis adgangen til det relevante marked for salg af nye motorkøretøjer og konkurrencen på dette marked er betydeligt begrænset på grund af de kumulative virkninger af parallelle net af ensartede vertikale aftaler med mærkeeksklusivitet, vil Kommissionen kunne inddrage gruppefritagelsen i medfør af artikel 29 i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelsen af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82⁽²⁾. En beslutning om inddragelse af gruppefritagelsen vil kunne være rettet specielt til de leverandører, der betydeligt bidrager til en kumulativ begrænsning af konkurrencen på det relevante marked. Opstår denne virkning på et nationalt marked, vil den pågældende medlemsstats konkurrencemyndigheder også kunne inddrage gruppefritagelsen for det pågældende områdes vedkommende.

(36) Hvis parallel net af aftaler indeholdende stort set identiske vertikale begrænsninger dækker mere end 50 % af et givet marked, vil Kommissionen desuden kunne vedtage en

forordning, hvorved gruppefritagelsen erklæres uanvendelig på det pågældende marked i relation til sådanne begrænsninger. En sådan situation kan i særdeleshed opstå, hvis kumulative virkninger af en udbredt brug af mærkeeksklusivitetsforpligtelser vil skade forbrugerne på det pågældende marked.

(37) Hvad angår vurderingen af mindstekøbsforpligtelser beregnet på grundlag af distributørens samlede årlige indkøb, kan der være grund til at inddrage fordelene i henhold til gruppefritagelsen, hvis der opstår konkurrenceskadelige kumulative effekter, selv om den mindstekøbsforpligtelse, leverandøren pålægger, ikke overstiger den 80 %-grænse, der er fastsat i artikel 1, litra d), i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning. Parterne bør se på, hvorvidt en forpligtelse for distributøren til at sikre, at en bestemt del af hans samlede indkøb af motorkøretøjer bærer leverandørens mærke, under hensyn til de relevante faktiske omstændigheder vil afskære distributøren fra også at forhandle et eller flere andre, konkurrerende mærker. Ud fra dette perspektiv vil selv en mindstekøbsforpligtelse på under 80 % af det samlede årlige indkøb være ensbetydende med en mærkeeksklusivitetsforpligtelse, hvis en distributør, som ønsker at begynde at forhandle en konkurrerende fabrikants mærke, tvinges til at sælge så mange motorkøretøjer af det mærke, han i forvejen sælger, at distributørens virksomhed ikke længere er økonomisk holdbart⁽³⁾. En sådan mindstekøbsforpligtelse vil også være ensbetydende med en mærkeeksklusivitetsforpligtelse, hvis den tvinger en konkurrerende leverandør til at fordele sin planlagte afsætning inden for et givet område på flere distributører, hvilket kan resultere i dobbeltinvesteringer og fragmentering af salgsindsatsen.

ii) *Vurdering af mærkeeksklusivitet uden for gruppefritagelsesforordningernes rammer*

(38) Aftaleparter kan også blive nødt til at vurdere, om mærkeeksklusivitetsklausuler i aftaler, som ikke opfylder betingelserne i gruppefritagelsen, enten fordi parternes markedsandele overstiger 30 %, eller fordi aftalen har en varighed på over fem år, er forenelige med konkurrencereglerne. Disse aftaler vil derfor skulle granskes individuelt for at afklare, om de falder ind under traktatens artikel 101, stk. 1, og om det i så fald er muligt at dokumentere effektivitetsgevinster, der opvejer en eventuel konkurrencebegrænsende virkning. Hvis det er tilfældet, kan de eventuelt henføres under undtagelsen i traktatens artikel 101, stk. 3. Vurderingen i sådanne konkrete tilfælde skal foretages på grundlag af de generelle principper i afsnit VI.2.1 i de generelle vertikale retningslinjer.

⁽³⁾ Hvis en forhandler f.eks. køber 100 biler af mærke A for at imødekomme efterspørgslen og også ønsker at købe 100 biler af mærke B, vil en mindstekøbsforpligtelse på 80 % for mærke A indebære, at forhandleren året efter vil være nødt til at købe 160 biler af mærke A. Eftersom markedspenetrationsen nok ligger ret stabilt, vil det sandsynligvis betyde, at forhandleren kommer til at stå med et stort lager af usolgte biler af mærke A. Han vil derfor blive tvunget til at reducere sit indkøb af biler af mærke B drastisk for at undgå at blive stillet i en sådan situation. Alt efter de konkrete omstændigheder kan en sådan praksis anses for at udgøre en mærkeeksklusivitetsforpligtelse.

⁽¹⁾ Se de generelle vertikale retningslinjer, punkt 141.

⁽²⁾ EFT L 1 af 4.1.2003, s. 1.

(39) I særdeleshed falder aftaler mellem en motorkøretøjsproducent eller dennes importør på den ene side og reservedistributører og/eller autoriserede reparatører på den anden side ikke ind under gruppefritagelsesforordningerne, hvis parternes markedsandele overstiger 30 %-grænsen, hvilket sandsynligvis vil være tilfældet for de fleste af den type aftaler. De typer mærkeeksklusivitetsforpligtelser, der vil skulle tages stilling til i sådanne situationer, omfatter alle de restriktioner, der direkte og indirekte begrænser distributørernes eller reparatørernes muligheder for at købe originale reservedele eller reservedele af dertil svarende kvalitet hos tredjemand. Hvis en autoriseret reparatør pålægges pligt til at bruge originale reservedele leveret af motorkøretøjsproducenten til reparationer udført under garanti, gratis service eller service i forbindelse med tilbagekaldelse af motorkøretøjer, anses det ikke for at være en mærkeeksklusivitetsforpligtelse, men derimod snarere et objektivt begrundet krav.

(40) Mærkeeksklusivitetsforpligtelser i aftaler om distribution af nye motorkøretøjer vil også skulle vurderes i det enkelte tilfælde, hvis aftalerne har en varighed på over fem år, og/eller hvis leverandørens markedsandel overstiger 30 %, hvilket kan være tilfældet for visse leverandører i nogle medlemsstater. Under sådanne omstændigheder bør parterne ikke alene se på leverandørens og køberens markedsandel, men også på den samlede bundne markedsandel, under hensyntagen til de i punkt 34 nævnte markedsandelsgrænser. Når disse grænser er overskredet, vil konkrete aftaler blive vurderet efter de generelle principper i afsnit VI.2.1. i de generelle vertikale retningslinjer.

(41) Uden for gruppefritagelsesforordningernes rammer vil der ved vurderingen af mindstekøbsforpligtelser beregnet på grundlag af distributørens samlede årlige behov blive taget hensyn til alle relevante faktiske omstændigheder. I særdeleshed vil en mindstekøbsforpligtelse, der er sat til under 80 % af distributørens samlede årlige indkøb, blive betragtet som en mærkeeksklusivitetsforpligtelse, hvis den afholder distributøren fra at forhandle et eller flere andre, konkurrerende mærker.

2. Selektiv distribution

(42) Selektiv distribution er i dag en af de mest udbredte distributionsformer i motorkøretøjsbranchen. Det benyttes i meget vid udstrækning til salg af motorkøretøjer såvel som inden for reparation og vedligeholdelse samt distribution af reservedele.

(43) Ved rent kvalitativ selektiv distribution udvælges distributørerne og reparatørerne udelukkende på grundlag af objektive kriterier, der er nødvendige som følge af produkternes eller tjenesteydelsens egenskaber, som f.eks. salgspersonalets uddannelse, salgslokalernes indretning,

salgsteknik og den salgsservice, distributøren skal yde⁽¹⁾. Anvendelse af sådanne kriterier medfører ikke direkte nogen begrænsning af antallet af distributører eller reparatører, der kan komme med i leverandørens net. Rent kvalitativ selektiv distribution anses normalt ikke for at falde ind under traktatens artikel 101, stk. 1, fordi der ikke er tale om konkurrencebegrænsende virkninger, forudsat at følgende tre betingelser er opfyldt. For det første skal produktets egenskaber nødvendiggøre anvendelsen af selektiv distribution, i den forstand at et sådant system skal være et berettiget krav i lyset af det pågældende produkts egenskaber for at bevare dets kvalitet og sikre, at det anvendes korrekt. For det andet skal distributørerne eller reparatørerne udvælges på grundlag af objektive, kvalitative kriterier, der fastsættes ensartet for alle potentielle distributører og reparatører og anvendes uden forskelsbehandling. For det tredje må de fastlagte kriterier ikke være mere vidtgående, end hvad der er nødvendigt.

(44) Mens distributører og reparatører ved kvalitativ selektiv distribution udelukkende udvælges på grundlag af objektive kriterier, som nødvendiggøres af produktets eller ydelsens art, er kvantitativ selektiv distribution baseret på yderligere udvælgelseskriterier, som mere direkte begrænser det potentielle antal af distributører eller reparatører, enten ved direkte at fastsætte, hvor mange der må være, eller f.eks. ved at kræve et bestemt minimumssalg. Distributionsnet, der er baseret på kvantitative kriterier, anses generelt for at være mere konkurrencebegrænsende, end når der udelukkende er tale om kvalitative udvælgelse, og sandsynligheden for, at de falder ind under traktatens artikel 101, stk. 1, er derfor større.

(45) Hvis en selektiv distributionsaftale falder ind under traktatens artikel 101, stk. 1, vil parterne være nødt til at vurdere, om deres aftale kan være omfattet af gruppefritagelsesforordningerne eller en individuel fritagelse efter traktatens artikel 101, stk. 3.

i) Vurdering af selektiv distribution inden for gruppefritagelsesforordningernes rammer

(46) Selektive distributionsaftaler falder ind under gruppefritagelsesforordningerne, uanset om de er baseret på kvantitative eller rent kvalitative udvælgelseskriterier,

⁽¹⁾ Der erindres dog om, at rent kvalitative selektive distributions-systemer ifølge EU-domstolens faste retspraksis ikke desto mindre kan være konkurrencebegrænsende, når eksistensen af et vist antal sådanne systemer ikke levner noget spillerum for andre distributionsformer, der er baseret på andre konkurrenceparametre. En sådan situation vil normalt ikke opstå på markederne for salg af nye motorkøretøjer, hvor leasing m.v. er et reelt alternativ til selv at købe et motorkøretøj, eller på markederne for reparation og vedligeholdelse, så længe uafhængige reparatører giver forbrugerne en alternativ mulighed for vedligeholdelse af deres motorkøretøjer. Se f.eks. sag T-88/92, *Groupement d'achat Édouard Leclerc mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber*, Sml. 1996, s. II-1961.

så længe parterne ikke har en markedsandel på over 30 %. Fritagelsen er dog betinget af, at aftalerne ikke indeholder hverken nogen af de hardcore-begrænsninger, der er opregnet i artikel 4 i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning og i artikel 5 i motorkøretøjsforordningen, eller nogen af de begrænsninger, der ikke er fritaget i henhold til artikel 5 i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning.

(47) Tre af de hardcore-begrænsninger, der er opregnet i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning, drejer sig specifikt om selektiv distribution. Forordningens artikel 4, litra b), omhandler en begrænsning af det område eller den kundegruppe, hvortil en køber, som er part i aftalen, må sælge aftalevarerne og -tjenesterne, undtagen begrænsning af de i et selektivt distributionsystem deltagende virksomheders salg til uautoriserede forhandlere på markeder, hvor der findes et sådant system. Artikel 4, litra c), beskriver aftaler, der begrænser aktivt eller passivt salg til slutbrugere foretaget af medlemmer af et selektivt distributionssystem, der opererer i detailledet, som hardcore-begrænsninger, dog med det forbehold, at det er tilladt at forbyde et medlem af systemet at drive virksomhed fra et uautoriseret etableringssted, mens artikel 4, litra d), omhandler begrænsning af krydsleverancer mellem forhandlere inden for et selektivt distributionssystem, herunder mellem forhandlere, der virker på forskellige niveauer i omsætningen. Disse tre hardcore-begrænsninger har særlig relevans for distribution af motorkøretøjer.

(48) Det indre marked har givet forbrugerne mulighed for at købe motorkøretøjer i andre medlemsstater og udnytte prisforskelle mellem dem, og Kommissionen ser det som et vigtigt konkurrencepolitisk mål at sikre adgangen til parallelhandel i denne sektor. Forbrugernes adgang til at købe varer i andre medlemsstater har særlig stor betydning i relation til motorkøretøjer i betragtning af disses høje værdi og de direkte fordele i form af lavere priser, som forbrugerne kan opnå ved at købe motorkøretøjer i andre lande inden for Unionen. Kommissionen lægger derfor vægt på at sikre, at distributionsaftaler ikke begrænser parallelhandel, eftersom det helt klart ikke ville opfylde betingelserne i traktatens artikel 101, stk. 3 ⁽¹⁾.

(49) Kommissionen er i adskillige sager skredet ind over for motorkøretøjsproducenter, som har lagt hindringer i vejen for parallelhandel, og de beslutninger, den har truffet,

⁽¹⁾ At begrænsninger i adgangen til grænseoverskridende handel kan være til skade for forbrugerne, er blevet bekræftet af Domstolen i sag C-551/03 P, *General Motors*, Sml. 2006-I, s. 3173, præmis 67 og 68, sag C-338/00 P, *Volkswagen mod Kommissionen*, Sml. 2003-I, s. 9189, præmis 44 og 49, og dom af 9. juli 2009 i sag T-450/05, *Peugeot mod Kommissionen*, endnu ikke trykt i Sml., præmis 46-49.

er i vid udstrækning blevet stadfæstet af EU-domstolene ⁽²⁾. Kommissionens erfaringer viser, at begrænsninger i adgangen til parallelhandel kan antage mange forskellige former. En leverandør kan f.eks. lægge pres på distributørerne, true dem med at opsiges deres kontrakt, nægte at udbetale bonus, nægte at honorere garantier på motorkøretøjer importeret af en forbruger eller leveret af en distributør i en anden medlemsstat eller forsinke leveringen af et identisk motorkøretøj, hvis den pågældende forbruger er bosiddende i en anden medlemsstat.

(50) Et godt eksempel på indirekte begrænsninger af parallelhandel er den situation, hvor en distributør ikke er i stand til at skaffe nye motorkøretøjer med de rette specifikationer til salg i andre lande. Under disse særlige omstændigheder kan spørgsmålet om, hvorvidt distributionsaftalen er omfattet af fritagelsen, afhænge af, om leverandøren vil levere motorkøretøjer til sine distributører med specifikationer svarende til dem, der benyttes i andre medlemsstater, med henblik på salg til forbrugere i disse lande (den såkaldte »tilgængelighedsklausul« ⁽³⁾).

(51) Ved anvendelsen af gruppefritagelsesforordningerne, og især artikel 4, litra c), i den generelle vertikale gruppefritagelsesforordning, skal begrebet »slutbrugere« forstås sådan, at det også omfatter leasingfirmaer. Det betyder i særdeleshed, at distributører i selektive distributionssystemer normalt ikke må hindres i at sælge nye motorkøretøjer til de leasingselskaber, de ønsker at sælge til. Men en leverandør, der har et selektivt distributionssystem, må godt forhindre sine distributører i at sælge nye motorkøretøjer til leasingfirmaer, hvis der bevisligt er risiko for, at disse firmaer vil videresælge dem, mens de stadig er nye. En leverandør kan derfor kræve, at forhandleren, inden han sælger til et bestemt firma, skal checke de generelle leasingvilkår for at kontrollere, at det pågældende firma reelt er et leasingfirma og ikke en uautoriseret videresælger. Men hvis en forhandler pålægges pligt til at udlevere kopier af enhver leasingaftale til sin leverandør, før han sælger et motorkøretøj til et leasingfirma, vil det kunne blive betragtet som en indirekte salgsrestriktion.

(52) Begrebet »slutbrugere« omfatter også forbrugere, der køber via en mellemmand. En mellemmand er en person eller virksomhed, der køber et nyt motorkøretøj på vegne af en bestemt forbruger uden at være medlem af distributionsnettet. Sådanne mellemmande spiller en vigtig rolle

⁽²⁾ Kommissionens beslutning 98/273/EF af 28. januar 1998 (sag IV/35.733 — VW), Kommissionens beslutning 2001/146/EF af 20. september 2000 (sag COMP/36.653 — Opel), EFT L 59 af 28.2.2001, s. 1, Kommissionens beslutning 2002/758/EF af 10. oktober 2001 (sag COMP/36.264 — Mercedes-Benz), EFT L 257 af 25.9.2002, s. 1, Kommissionens beslutning 2006/431/EF af 5. oktober 2005 (sag F-2/36.623/36.820/37.275 — SEP m. fl. mod Peugeot SA).

⁽³⁾ Forenede sager 25 og 26/84, *Ford-Werke AG og Ford of Europe Inc. mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber*, Sml. 1985, s. 2725.

i motorkøretøjsbranchen, bl.a. ved at gøre det lettere for forbrugerne at købe motorkøretøjer i andre medlemsstater. At der er tale om en mellemmand, bør normalt kunne dokumenteres af en gyldig fuldmagt, hvoraf forbrugers navn og adresse fremgår, og som er udstedt før transaktionen. At der gøres brug af internettet som et middel til at tiltrække kunder til et givet udsnit af motorkøretøjer og indhente elektroniske fuldmagter fra dem, påvirker ikke mellemmandens status som mellemmand. Der må sondres mellem mellemmand og uafhængige videreforhandlere, der køber motorkøretøjer med henblik på videresalg og ikke handler på vegne af bestemte forbrugere. Uafhængige videreforhandlere er ikke slutbrugere i gruppefritagelsesforstand.

ii) *Vurdering af selektiv distribution uden for gruppefritagelsesforordningernes anvendelsesområde*

- (53) Som anført i punkt 175 i de generelle vertikale retningslinjer, består de mulige konkurrenceproblemer ved selektiv distribution i risikoen for en svækkelse af intrabrandkonkurrencen og, især når kumulative effekter spiller ind, udelukkelse af bestemte typer forhandlere og lettere adgang til samordning mellem leverandører eller købere.
- (54) Ved vurderingen efter traktatens artikel 101, stk. 1, af de eventuelle konkurrencebegrænsende virkninger af selektiv distribution må der sondres mellem rent kvalitativ selektiv distribution og kvantitativ selektiv distribution. Som det blev nævnt i punkt 43, falder kvalitativt baseret selektiv distribution normalt ikke ind under traktatens artikel 101, stk. 1.
- (55) At et net af aftaler ikke falder ind under gruppefritagelsen, fordi en eller flere af parterne har en markedsandel, der ligger over 30 %-grænsen, betyder ikke nødvendigvis, at disse aftaler er ulovlige. Parterne i disse aftaler bør derimod undersøge, om de er omfattet af traktatens artikel 101, stk. 1, og om de i så fald måske opfylder betingelserne i traktatens artikel 101, stk. 3.
- (56) I betragtning af de særlige kendetegn ved distribution af nye motorkøretøjer vil kvantitativ selektiv distribution normalt opfylde betingelserne i traktatens artikel 101, stk. 3, hvis parternes markedsandel ikke overstiger 40 %. Men parterne i sådanne aftaler bør være opmærksomme på, at hvis der findes særlige udvælgelseskriterier, kan det have indflydelse på, om aftalerne opfylder betingelserne i traktatens artikel 101, stk. 3. Selv om f.eks. brug af beliggenhedsklausuler i selektive distributionsaftaler for nye motorkøretøjer — dvs. aftaler, der indeholder et forbud mod, at et medlem af et selektivt distributionssystem driver virksomhed fra et etableringssted, der ikke er godkendt — normalt afføder effektivitetsfordele i form af en mere effektiv logistik og dækning, kan disse fordele være uden større betydning, hvis leverandøren har en meget høj markedsandel, og i sådanne situationer vil disse klausuler formentlig ikke falde ind under traktatens artikel 101, stk. 3.
- (57) Også selektive distributionsaftaler med autoriserede reparatører rejser en række særlige spørgsmål. I det omfang, hvor der findes et marked⁽¹⁾ for reparations- og vedligeholdelsesarbejde, der adskiller sig fra markedet for salg af nye motorkøretøjer, anses dette marked for at være et mærkespecifikt marked. På dette marked beror den vigtigste kilde til konkurrence på samspillet mellem uafhængige reparatører og autoriserede reparatører af det pågældende mærke.
- (58) De uafhængige reparatører er meget vigtige for konkurrencen, da de er baseret på andre forretningsmodeller og opererer med andre driftsomkostninger end i de autoriserede net. I modsætning til autoriserede reparatører, som i vid udstrækning bruger reservedele af motorkøretøjsproducentens mærke, gør uafhængige værksteder desuden generelt større brug af andre mærker og giver dermed ejeren af motorkøretøjet mulighed for at vælge mellem konkurrerende reservedele. Og eftersom det store flertal af reparationer på nyere motorkøretøjer i dag udføres på autoriserede værksteder, er det desuden vigtigt, at der fortsat er en effektiv konkurrence mellem autoriserede reparatører indbyrdes, hvilket kun er tilfældet, hvis nye reparatører fortsat kan få adgang til nettet.
- (59) De nye regler gør det lettere for Kommissionen og de nationale konkurrencemyndigheder at beskytte konkurrencen mellem uafhængige værksteder og autoriserede værksteder samt mellem de enkelte autoriserede reparationsnets medlemmer. I særdeleshed vil nedsættelsen af markedsandelsgrænsen for fritagelse af selektiv distribution fra 100 % til 30 % give konkurrencemyndighederne et større spillerum til at gribe ind.
- (60) Ved vurderingen af vertikale aftalers konkurrencevirkninger på eftermarkederne i bilsektoren bør parterne derfor være klar over, at Kommissionen lægger stor vægt på at værne om konkurrencen både mellem medlemmerne af autoriserede reparationsnet indbyrdes og mellem dem og uafhængige reparatører. Med henblik herpå bør man være

⁽¹⁾ Under visse omstændigheder kan der antages at bestå et systemmarked omfattende både motorkøretøjer og reservedele, bl.a. under hensyntagen til motorkøretøjets levetid samt brugernes præferencer og købsadfærd. Se Kommissionens meddelelse om afgrænsning af det relevante marked i forbindelse med Fællesskabets konkurrenceret, EFT C 372 af 9.12.1997, s. 5, pkt. 56. Det kan bl.a. have betydning, om en betydelig del af køberne træffer deres valg under hensyn til omkostningerne under hele motorkøretøjets levetid eller ej. F.eks. kan der være stor forskel på købsadfærden mellem købere af lastbiler, der køber og driver en lastbilflåde og tager hensyn til vedligeholdelsesomkostningerne, når de køber motorkøretøjet, og personer, der kun køber ét motorkøretøj ad gangen. En anden relevant faktor er, om der findes reservedelsleverandører, reparatører og/eller reservedelsdistributører på eftermarkedet, som ikke er afhængige af motorkøretøjsproducenten, og hvilken stilling det hver især indtager. I de fleste tilfælde må der antages at bestå et særskilt, mærkespecifikt eftermarked, ikke mindst fordi flertallet af køberne er privatpersoner eller små eller mellemstore virksomheder, der køber motorkøretøjer og eftersalgsservice hver for sig og ikke systematisk har adgang til oplysninger, der på forhånd giver dem fuldt overblik over de samlede omkostninger ved at eje et motorkøretøj.

særlig opmærksom på tre former for adfærd, der kan begrænse denne konkurrence, nemlig når uafhængige reparatører forhindres i at få adgang til teknisk information, når de lovpligtige og/eller udvidede garantier misbruges til at holde uafhængige reparatører ude af markedet og når der anvendes ikke-kvalitative kriterier for adgangen til autoriserede reparatøret.

- (61) Selv om de følgende tre afsnit specifikt omhandler selektiv distribution, vil de samme konkurrenceskadelige virkninger kunne opstå ved andre typer vertikale aftaler, der direkte eller indirekte begrænser antallet af servicepartnere, som er kontraktligt bundet til en motorkøretøjsproducent.

Uafhængige operatørers adgang til teknisk information

- (62) Selv om rent kvalitative selektive distributionsaftaler normalt anses for ikke at falde ind under traktatens artikel 101, stk. 1, på grund af manglen på konkurrencebegrænsende virkninger ⁽¹⁾, vil kvalitative selektive distributionsaftaler indgået med autoriserede reparatører og/eller reservedelsdistributører kunne falde ind under traktatens artikel 101, stk. 1, hvis en af parterne inden for rammerne af disse aftaler handler på en måde, der bevirker, at uafhængige aktører ikke kan få adgang til markedet, f.eks. ved at nægte at udlevere reparations- og vedligeholdelsesinformation til dem. Begrebet uafhængige aktører omfatter i den forbindelse uafhængige reparatører og reservedelsproducenter og -distributører, producenter af reparationsudstyr eller værktøj, tekniske forlag, automobilklubber, vejservicevirksomheder, virksomheder, der tilbyder inspektion og afprøvning, og virksomheder, der tilbyder undervisning af reparatører.

- (63) Leverandørerne stiller al den tekniske information til rådighed for de autoriserede reparatører, som de har brug for for at kunne reparere og vedligeholde motorkøretøjer af deres mærke, og de er ofte de eneste, der er i stand til at give reparatørerne al den tekniske information, de har brug for til de pågældende mærker. Så hvis en leverandør ikke giver uafhængige aktører tilstrækkelig adgang til teknisk information til brug for reparation og vedligeholdelse af sit mærke, vil det derfor kunne forstærke de eventuelle negative virkninger af leverandørens aftaler med autoriserede reparatører og/eller reservedelsdistributører og bevirke, at aftalerne falder ind under traktatens artikel 101, stk. 1.

⁽¹⁾ Som understreget i punkt 54 ovenfor, vil det normalt være tilfældet på markederne for reparation og vedligeholdelse, så længe der findes uafhængige reparatører, der giver forbrugerne en alternativ valgmulighed til vedligeholdelse af deres motorkøretøjer.

- (64) Manglende adgang til den nødvendige tekniske information kan også svække uafhængige aktørers position på markedet og i sidste ende være til skade for forbrugerne, som kan få indskrænket deres valgmuligheder mellem forskellige reservedele, komme til at betale en højere pris for reparations- og vedligeholdelsesarbejde og få færre værksteder at vælge mellem, ligesom det potentielt kan medføre sikkerhedsproblemer. Under disse omstændigheder vil de effektivitetsfordele, som distributionsaftaler med autoriserede reparatører og reservedelsdistributører normalt kan ventes at afføde, ikke kunne opveje disse konkurrenceskadelige virkninger, og de pågældende aftaler vil derfor ikke opfylde betingelserne i traktatens artikel 101, stk. 3.

- (65) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 715/2007 af 20. juni 2007 om typegodkendelse af motorkøretøjer med hensyn til emissioner fra lette personbiler og lette erhvervskøretøjer (Euro 5 og Euro 6), og om adgang til reparations- og vedligeholdelsesinformationer om motorkøretøjer ⁽²⁾ og Kommissionens forordning (EF) nr. 692/2008 af 18. juli 2008 om gennemførelse og ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 715/2007 om typegodkendelse af motorkøretøjer med hensyn til emissioner fra lette personbiler og lette erhvervskøretøjer (Euro 5 og Euro 6), og om adgang til reparations- og vedligeholdelsesinformationer om motorkøretøjer ⁽³⁾ indeholder regler om adgang til reparations- og vedligeholdelsesinformation om personbiler markedsført fra den 1. september 2009. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 595/2009 af 18. juni 2009 om typegodkendelse af motorkøretøjer og motorer med hensyn til emissioner fra tunge erhvervskøretøjer (Euro 6) og om adgang til reparations- og vedligeholdelsesinformationer om motorkøretøjer ⁽⁴⁾ og gennemførelsesbestemmelserne hertil indeholder regler herom for så vidt angår erhvervskøretøjer markedsført fra den 1. januar 2013. Kommissionen vil tage hensyn til disse forordninger, når der er mistanke om tilbageholdelse af teknisk reparations- og vedligeholdelsesinformation angående motorkøretøjer, der er markedsført før disse datoer. Ved vurderingen af, om tilbageholdelse af en konkret oplysning kan resultere i, at de pågældende aftaler falder ind under traktatens artikel 101, stk. 1, er der flere forskellige faktorer, der bør tages med i betragtning, bl.a.:

- a) om den pågældende oplysning er teknisk information eller en anden form for information, som f.eks. forretningsoplysninger ⁽⁵⁾, som det er legitimt at tilbageholde

⁽²⁾ EUT L 171 af 29.6.2007, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 199 af 28.7.2008, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT L 188 af 18.7.2009, s. 1.

⁽⁵⁾ Forretningsoplysninger kan være information, der bruges til at drive et reparations- og vedligeholdelsesværksted, men ikke er nødvendig for at reparere eller vedligeholde motorkøretøjer. Som eksempel kan nævnes faktureringssoftware eller information om de timetakster, der benyttes i det autoriserede net.

- b) om tilbageholdelse af den pågældende tekniske oplysning vil få mærkbar indvirkning på uafhængige reparatørens evne til at udføre deres arbejde og konkurrere på markedet
- c) om den pågældende tekniske oplysning udleveres til medlemmerne af det autoriserede reparationsnet; hvis oplysningen stilles til rådighed for det autoriserede net under en hvilken som helst form, bør den også stilles til rådighed for uafhængige operatører uden forskelsbehandling
- d) om denne information i sidste ende ⁽¹⁾ vil blive brugt til reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer eller derimod til et andet formål ⁽²⁾, f.eks. til fremstilling af reservedele eller værktøj.
- (66) På grund af den teknologiske udvikling er begrebet teknisk information et ret flydende begreb. Som konkrete eksempler på teknisk information i dag kan nævnes software, fejlkoder og andre parametre samt opdateringer, som bruges på elektroniske kontrolenheder til at etablere eller genetablere de af leverandøren anbefalede indstillinger, identifikationsnumre for motorkøretøjer eller andre identifikationsmidler for motorkøretøjer, reservedelskataloger, problemløsningsmetoder baseret på praktiske erfaringer i relation til problemer, som typisk opstår i en bestemt model eller batch, og tilbagekaldelsesmeddelelser og andre meddelelser om reparationer, som vil blive foretaget uden beregning inden for det autoriserede reparationsnet. Reservedelskoder og enhver anden information, der er nødvendig for at kunne identificere den korrekte reservedel af motorkøretøjsproducentens mærke, der passer til et bestemt motorkøretøj (altså den reservedel, som motorkøretøjsproducenten normalt vil levere til medlemmerne af sit autoriserede reparationsnet til reparation af det pågældende motorkøretøj), er også teknisk information ⁽³⁾. Listerne, der findes i artikel 6, stk. 2, i forordning (EF) nr. 715/2007 og forordning (EF) nr. 595/2009, bør også bruges som rettesnor for, hvad Kommissionen anser for at være teknisk information ved anvendelsen af traktatens artikel 101.
- (67) Måden, hvorpå den tekniske information udleveres, har også betydning for vurdering af, om aftaler med autoriserede reparatører er forenelige med traktatens artikel 101. Informationen bør stilles til rådighed efter anmodning og uden ubegrundet forsinkelse, den skal gives i en brugbar form, og den pris, der beregnes for den, må ikke virke afskrækkende under hensyn til omfanget af den uafhængige reparatørs brug af den. En motorkøretøjsleverandør bør give uafhængige aktører adgang til teknisk information om nye motorkøretøjer samtidig med, at autoriserede reparatører får denne adgang, og det bør ikke kræves, at uafhængige reparatører køber mere information end den, der er nødvendig for at udføre det pågældende arbejde. Traktatens artikel 101 pålægger dog ikke en leverandør pligt til at stille teknisk information til rådighed i en standardiseret form eller via et bestemt teknisk system som f.eks. CEN/ISO-standarder og OASIS-format som fastsat i forordning (EF) nr. 715/2007 og Kommissionens forordning (EF) nr. 295/2009 af 18. marts 2009 om tarifiering af varer i den kombinerede nomenklatur ⁽⁴⁾.
- (68) Ovenstående betragtninger gælder også for uafhængige aktørers adgang til værktøj og uddannelse. I denne sammenhæng omfatter begrebet »værktøj« også diagnostiserings- og andet reparationsværktøj samt dertil knyttet software, herunder periodiske opdateringer heraf, og eftersalgsservice på dette værktøj.
- #### Misbrug af garantier
- (69) Kvalitativt baserede selektive distributionsaftaler kan også falde ind under traktatens artikel 101, stk. 1, hvis leverandøren og medlemmerne af dennes autoriserede net mere eller mindre direkte søger at forbeholde medlemmerne af det autoriserede net at udføre reparationer på bestemte kategorier af motorkøretøjer. Det kan f.eks. ske ved at gøre den lovpligtige eller udvidede garanti, fabrikanten yder køberen, betinget af, at slutbrugeren også lader alt reparations- og vedligeholdelsesarbejde, som ikke er omfattet af garantien, udføre hos en autoriseret reparatør. Det samme er tilfældet med garantibetingelser, der kræver, at fabrikantens reservedelsmærke bruges ved udskiftninger, der ikke falder ind under garantien. Det forekommer også tvivlsomt, at kvalitative selektive distributionsaftaler indeholdende en sådan praksis skulle kunne give forbrugerne fordele, der kunne bringe de pågældende aftaler ind under fritagelsen efter traktatens artikel 101, stk. 3. Men hvis en leverandør med rette afviser at opfylde et krav om garanti-tidækning under henvisning til, at den situation, der resulterer i garantikravet, skyldes, at en reparatør ikke har udført et bestemt reparations- eller vedligeholdelsesarbejde korrekt, eller at der er brugt reservedele af ringe kvalitet, vil det ikke have nogen indvirkning på, om leverandørens aftaler med autoriserede reparatører er i overensstemmelse med konkurrencereglerne eller ej.

⁽¹⁾ F.eks. information udleveret til et forlag med henblik på videregivelse til reparatører.

⁽²⁾ Oplysninger, der bruges til at montere en reservedel til et motorkøretøj eller til at bruge et værktøj på et motorkøretøj, bør anses for at blive brugt til reparation og vedligeholdelse, hvorimod oplysninger om design, produktionsprocessen eller de materialer, der bruges til at fremstille en reservedel, ikke bør anses for at være omfattet af denne kategori og derfor kan tilbageholdes.

⁽³⁾ En uafhængig aktør bør ikke være nødt til at købe den pågældende reservedel for at få denne information.

⁽⁴⁾ EUT L 95 af 9.4.2009, s. 7.

Adgang til autoriserede reparatørnet

- (70) Konkurrencen mellem autoriserede og uafhængige reparatører er ikke den eneste form for konkurrence, der skal tages hensyn til ved vurdering af aftaler med autoriserede reparatører og deres forenelighed med traktatens artikel 101. Parterne bør også se på, i hvilket omfang autoriserede reparatører inden for det relevante net er i stand til at konkurrere med hinanden. En af de vigtigste drivkræfter for denne konkurrence beror på vilkårene for at få adgang til nettet i standardaftalerne med autoriserede reparatører. I betragtning af autoriserede reparatørers normalt stærke position på markedet, den særlige betydning, de har for ejere af nye motorkøretøjer, og forbrugernes manglende tilbøjelighed til at bevæge sig ret langt for at få deres biler repareret, finder Kommissionen det vigtigt, at der generelt er adgang til de autoriserede reparationsnet for alle virksomheder, som opfylder definerede kvalitetskriterier. Hvis der stilles kvantitative krav som betingelse for adgang, er det sandsynligt, at aftalen falder ind under traktatens artikel 101, stk. 1.
- (71) Der foreligger en særlig situation, hvis en aftale pålægger autoriserede reparatører pligt til også at sælge nye biler.

Sådanne aftaler vil sandsynligvis være omfattet af traktatens artikel 101, stk. 1, eftersom en sådan forpligtelse ikke er nødvendig for at levere de ydelser, der er genstand for aftalen. Er der tale om et etableret mærke, vil aftaler indeholdende en sådan forpligtelse desuden normalt ikke kunne falde ind under traktatens artikel 101, stk. 3, eftersom den vil indebære en betydelig begrænsning af adgangen til det autoriserede reparationsnet og dermed mindske konkurrencen uden at give forbrugerne kompenserende fordele. Men i nogle tilfælde kan en leverandør, der ønsker at lancere et mærke på et bestemt geografisk marked, i begyndelsen finde det vanskeligt at tiltrække distributører, der er villige til at foretage de nødvendige investeringer, medmindre de er sikre på, at de ikke bliver udsat fra konkurrence fra autoriserede reparatører, der udelukkende udfører reparationsarbejde og drager fordel af disse investeringer uden selv at investere. Under disse omstændigheder vil en kontraktlig sammenkædning af de to aktiviteter i et begrænset tidsrum have en konkurrencefremmende virkning på markedet for salg af motorkøretøjer ved at gøre det muligt at bringe et nyt mærke ind på markedet, og det vil ikke have nogen indvirkning på det potentielle mærkespecifikke reparationsmarked, som under alle omstændigheder ikke ville eksistere, hvis motorkøretøjerne ikke kunne sælges. Sådanne aftaler vil derfor sandsynligvis ikke falde ind under traktatens artikel 101, stk. 1.

OPLYSNINGER FRA MEDLEMSSTATERNE

Kortfattede oplysninger fra medlemsstaterne om statsstøtte, som tildeles i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EF) nr. 736/2008 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer

(EØS-relevant tekst)

(2010/C 138/06)

Støtte nr.: XF 14/09

Medlemsstat: Frankrig

Støtteydende region/myndighed: Den franske stat repræsenteret ved Ministre de l'agriculture et de la pêche (landbrugs- og fiskeriministeren).

Støtteordningens benævnelse: Aide attribuée au groupement de défense sanitaire aquacole d'Aquitaine en application du règlement (CE) n° 736/2008 de la Commission du 22 juillet 2008 relatif à l'application des articles 87 et 88 du traité CE aux aides accordées aux petites et moyennes entreprises actives dans la production, la transformation et la commercialisation de produits de la pêche. (Støtte til groupement de défense sanitaire aquacole d'Aquitaine ydet i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EF) nr. 736/2008 af 22. juli 2008 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer).

Retsgrundlag: contrat de projet État-Région (CPER) Aquitaine 2007-2013

Planlagte årlige udgifter under ordningen eller ydet ad hoc-støtte: 147 900 EUR

Maksimal støtteintensitet: 60 %

Ikrafttrædelsesdato: 1. august 2009

Støtteordningens eller den individuelle støttes varighed (højest indtil den 30. juni 2014); anfør: Sidste frist for indgivelse af ansøgninger om udbetaling af det resterende støttebeløb er den 30. juni 2012.

Målet med støtten: Opretholdelse af en høj sundheds- og miljøstatus hos akvakulturbrug i Aquitaine. De kollektive foranstaltninger, som træffes af GDSAA, gennemføres til fordel for samtlige akvakulturbrug i regionen.

Anfør, hvilken eller hvilke artikler der anvendes: Artikel 17 — Støtte til kollektive foranstaltninger.

Aktivitet: Akvakultur, fiskeopdræt

Navn og adresse på den myndighed, der yder støtten:

Ministère de l'agriculture et de la pêche
Direction des pêches maritimes et de l'aquaculture
Bureau de la pisciculture et de la pêche continentale
3 place de Fontenoy
75007 Paris
FRANCE

Websted, hvor støtteordningens fulde tekst og kriterierne og betingelserne for tildeling af ad hoc-støtte uden for en støtteordning kan findes:

<http://www.aquitaine.pref.gouv.fr>

eller

<http://www.aquitaine.fr>

Begrundelse: Den støtte, der ydes inden for rammerne af »Contrat de Projets État-Région (CPER)«, gør det muligt at finansiere den påtænkte støtteforanstaltning uden at anvende EFF-midler.

Uddrag af afgørelse om at indlede en likvidationsprocedure for Banco Privado Português, truffet i overensstemmelse med artikel 9 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/24/EF om sanering og likvidation af kreditinstitutter

(Offentliggøres i henhold til direktivets artikel 13 og artikel 21 i lovdekret (*Decreto-Lei*) nr. 199/2006 af 25. oktober 2006)

(2010/C 138/07)

Banco de Portugal, den kompetente administrative myndighed for likvidation af kreditinstitutter, jf. artikel 2, sjette led, i direktiv 2001/24/EF, har i medfør af artikel 23 i den almindelige ordning for kreditinstitutter og finansieringsselskaber (*Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras*), der er godkendt ved lovdekret (*Decreto-Lei*) nr. 298/92 af 31. december 1992, og under hensyntagen til bestemmelserne i ordningens artikel 152 og artikel 22, stk. 1, litra f), truffet afgørelse den 15. april 2010 om at tilbagekalde den tilladelse til at udøve virksomhed, der er udstedt til Banco Privado Português, SA, efter at det har vist sig, at det ikke er lykkedes at tilføre instituttet ny kapital og dermed redde det trods de bestræbelser herpå, der har fundet sted inden for rammerne af de ekstraordinære saneringsforanstaltninger, som Banco de Portugal har truffet. Ifølge loven medfører afgørelsen, at Banco Privado Português, SA, opløses og træder i likvidation.

Det er ligeledes blevet besluttet, at tilbagekaldelsen af den til Banco Privado Português, SA, udstedte tilladelse får virkning fra den 16. april 2010, kl. 12.00, jf. navnlig artikel 5, stk. 3, i lovdekret (*Decreto-Lei*) nr. 199/2006 af 25. oktober 2006.

Ovennævnte afgørelse kan inden for 90 dage fra datoen for meddelelsen eller for offentliggørelsen appelleres til forvaltningsdomstolen for Lissabon-distriktet (*Tribunal Administrativo de Círculo de Lisboa*), Rua Filipe Folque n.º 12-A, 1.º, Lissabon, PORTUGAL.

O Secretário dos Conselhos
Paulo Ernesto CARVALHO AMORIM

V

(Øvrige meddelelser)

ADMINISTRATIVE PROCEDURER

EUROPA-KOMMISSIONEN

INDKALDELSE AF FORSLAG — EACEA/14/10

Samarbejdsprogram på uddannelsesområdet under ICI

Samarbejde om højere uddannelse og erhvervsuddannelse mellem Den Europæiske Union og Australien og Den Europæiske Union og Republikken Korea

Indkaldelse af forslag for 2010 til Fælles mobilitetsprojekter (JMP) og Fællesgradprojekter (JDP)

(2010/C 138/08)

1. Mål og beskrivelse

Det overordnede mål er at opnå større gensidig forståelse mellem befolkningerne i EU og partnerlandene, herunder et bredere kendskab til de respektive sprog, kulturer og institutioner, og forbedre kvaliteten af de videregående uddannelser og erhvervsuddannelser ved at fremme udviklingen af afbalancerede partnerskaber mellem de højere læresteder og erhvervsuddannelsesinstitutionerne i EU og partnerlandene.

2. Støtteberettigede ansøgere

I forbindelse med denne indkaldelse af forslag kan anmodninger om tilskud indsendes af videregående uddannelsesinstitutioner og erhvervsuddannelsesinstitutioner samt konsortier bestående af videregående uddannelsesinstitutioner og/eller erhvervsuddannelsesinstitutioner.

Støtteberettigede ansøgere skal være etableret i et af partnerlandene eller en af de 27 medlemsstater i Den Europæiske Union. I år fokuserer programmet på samarbejde med Australien og Republikken Korea.

3. Støtteberettigede aktioner

Inden for rammerne af denne indkaldelse af forslag findes der to typer aktioner, nemlig fælles mobilitetsprojekter og fællesgradprojekter.

For fælles mobilitetsprojekter (JMP) ydes støtten med henblik på at gøre det muligt for konsortier af videregående uddannelsesinstitutioner og erhvervsuddannelsesinstitutioner i EU og partnerlandet at gennemføre fælles studie- og erhvervsuddannelsesprogrammer og at gennemføre mobilitet for studerende og fakultetsansatte. Støtten omfatter finansiering med et fast beløb til administration, tilskud til studerende og medlemmer af det akademiske og administrative personale. Et konsortium, der ansøger til et ICI-ECP fælles mobilitetsprojekt, skal være bestående af mindst 3 videregående uddannelsesinstitutioner og/eller erhvervsuddannelsesinstitutioner fra 3 forskellige EU-medlemsstater samt mindst 2 sådanne institutioner fra partnerlandet. JMP-projekterne må højst vare 36 måneder.

For fællesgradprojekter (JDP) ydes støtten til udvikling og gennemførelse af dobbelt- eller fællesgradprogrammer. Støtten omfatter finansiering med et fast beløb til udviklingsarbejde og administration, tilskud til studerende og medlemmer af det akademiske og administrative personale. Et konsortium, der ansøger til et ICI-ECP fællesgradprojekt, skal være bestående af mindst 2 videregående uddannelsesinstitutioner og/eller erhvervsuddannelsesinstitutioner fra 2 forskellige EU-medlemsstater og mindst 2 sådanne institutioner fra partnerlandet. JDP-projekterne må højst vare 48 måneder.

Aktiviteterne skal starte i november 2010.

4. Tildelingskriterier

Følgende kvalitetskriterier anvendes ved fastsættelse af det samlede pointtal for kvalitet for hvert støtteberettiget forslag:

Projektets betydning for forbindelserne mellem EU og partnerlandene (udgør 25 % af det samlede antal point), der bedømmes på baggrund af:

- a) forslagens relevans i forhold til forslagsindkaldelsens mål
- b) den merværdi, som studieprogrammet tilfører den pågældende disciplin eller erhvervsgruppe, når det gælder forbindelserne mellem EU og et partnerland.

Bidrag til kvalitet og ekspertise (udgør 25 % af det samlede antal point), der bedømmes på baggrund af:

- a) projektets forventede bidrag til kvalitet, ekspertise og innovation på uddannelsesområdet
- b) betydningen af projektet, når det gælder forbedrede undervisningsmetoder og de studerendes muligheder for fortsatte studier eller erhvervsarbejde
- c) omfanget af definitionen af et kontrolsystem for akademisk kvalitet og dens effektivitet, når det gælder om at sikre et bidrag til akademisk ekspertise.

Kvaliteten af projektgennemførelsen (50 % af det samlede antal point), der bedømmes på baggrund af:

- a) veldefinerede samarbejdsmekanismer og administrative strukturer for et fungerende partnerskab
- b) balancen i mobilitetsprogrammets og/eller fællesgradordningens integration blandt partnerinstitutionerne, balancen i de foreslåede mobilitetsstrømme
- c) korrektheden af procedurerne for udvælgelse af studerende, baseret på gennemsigtighed, princippet om ligebehandling og fortjeneste, samt de af partnerskabet fastsatte fælles standarder for udvælgelse, egnethed og eksaminering
- d) korrektheden og klarheden af ordningerne vedrørende akademisk anerkendelse og meritoverførsel og graden af overensstemmelse med Det europæiske Meritoverførselssystem (ECTS)
- e) kvaliteten af de ressourcer, der er afsat til værtsvirksomhed for udenlandske studerende og fakultetsmedlemmer
- f) kvaliteten af sprogplanlægningen
- g) kvaliteten af overvågningssystemet og evalueringsplanen
- h) kvaliteten af formidlingsaktiviteterne
- i) kvaliteten af udviklings- og bæredygtighedsplanen.

5. Budget

Det budget, der er til rådighed, udgør ca. 2,45 mio. EUR. Der stilles tilsvarende finansiering til rådighed af partnerlandene i overensstemmelse med de regler, der er gældende for hver af dem. Det forventes, at der i 2010 ydes tilskud til 3-4 projekter mellem EU og Australien og 3-4 projekter mellem EU og Korea, hvoraf mindst 2 efter planen skal være fællesgradprojekter.

Det maksimale beløb, som EU finansierer, vil være 465 000 EUR for et fireårigt JDP-projekt, 232 500 EUR for et treårigt JMP-projekt med tre EU-institutioner og 310 000 EUR for et treårigt JMP-projekt med fire eller flere EU-institutioner.

6. Ansøgningsfrist

Ansøgninger skal indsendes både til EU og til gennemførelsesorganerne i Australien (Australian Department of Education — DEEWR) og i Republikken Korea (Ministry of Education, Science and Technology — MEST).

Ansøgningerne fra de ledende institutioner i EU skal indgives til Forvaltningsorganet for Undervisning, Audiovisuelle Medier og Kultur senest den **6. september 2010**. Ansøgninger poststempelt efter denne dato vil ikke blive taget i betragtning. Ansøgningen skal sendes til følgende adresse:

The Education, Audiovisual and Culture Executive Agency
EU-ICI Call for Proposals 2010
Avenue du Bourget 1
BOUR 02/17
1140 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Ansøgninger fra de ledende institutioner i EU skal være indgivet på det korrekte ansøgningsskema, være behørigt udfyldt, dateret og underskrevet af den person, som har beføjelse til at indgå retlige forpligtelser på ansøgerorganisationens vegne.

Australske ansøgninger og støttedokumentation sendes med anbefalet post til:

Mr Steve Nerlich
Director
Research, Analysis and Europe Section (C72NB3)
Department of Education, Employment and Workplace Relations
GPO Box 9880
Canberra ACT 2601
AUSTRALIA

Koreanske ansøgninger og støttedokumentation sendes med anbefalet post til:

ICI Education Co-operation Programme
Youngki YOON, Deputy Director
Global Human Resource Division
Ministry of Education, Science and Technology
55, Sejong-no, Jongno-gu, Seoul
REPUBLIC OF KOREA 110-760

7. Yderligere oplysninger:

Retningslinjer og ansøgningsskemaer findes på følgende websted:

http://eacea.ec.europa.eu/extcoop/ici-ecp/index_en.htm

Ansøgningerne skal indsendes ved brug af det pågældende ansøgningsskema og skal omfatte alle de krævede bilag og informationer.

PROCEDURER VEDRØRENDE GENNEMFØRELSEN AF
KONKURRENCEPOLITIKKEN

EUROPA-KOMMISSIONEN

Anmeldelse af en planlagt fusion

(Sag COMP/M.5885 — Altarea/Predica/ABP/Aldeta)

Behandles eventuelt efter den forenklede procedure

(EØS-relevant tekst)

(2010/C 138/09)

1. Den 20. maj 2010 modtog Kommissionen i overensstemmelse med artikel 4 i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ anmeldelse af en planlagt fusion, hvorved Altarea (»Altarea«, Frankrig), Predica (»Predica«, Frankrig), der tilhører koncernen Crédit Agricole SA (»GCA«), og Stichting Pensioenfonds ABP (»ABP«, Nederlandene) gennem opkøb af aktier erhverver fælles kontrol over Aldeta (»Aldeta«, France), jf. Fusionsforordningens artikel 3, stk. 1, litra b).

2. De deltagende virksomheder er aktive på følgende områder:

- Altarea: moderselskab i koncernen Altarea Cogedim, der især er aktiv inden for erhvervsjendomme i Frankrig. Koncernens største forretningsområde er opkøb og administration for egen regning af shoppingcentre,
- Predica: datterselskab af GCA, en koncern, der er aktiv inden for bank- og forsikringsvirksomhed. Predica opkøber og forvalter fast ejendom for egen regning,
- ABP: pensionsfond for arbejdsgivere samt ansatte i den nederlandske centraladministration og undervisningssektor. ABP besidder især kapitalandele i fast ejendom i Frankrig,
- Aldeta: et selskab, der udelukkende ejer og driver et shoppingcenter ved navn »Cap 3000« i Saint-Laurent du Var (Alpes Maritimes, Frankrig).

3. Efter en foreløbig gennemgang af sagen finder Kommissionen, at den anmeldte fusion muligvis falder ind under EF-fusionsforordningen. Den har dog endnu ikke taget endelig stilling hertil. Det bemærkes, at denne sag eventuelt vil blive behandlet efter den forenklede procedure i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse om en forenklet procedure til behandling af visse fusioner efter EF-fusionsforordningen⁽²⁾.

4. Kommissionen opfordrer hermed alle interesserede til at fremsætte deres eventuelle bemærkninger til den planlagte fusion.

Bemærkningerne skal være Kommissionen i hænde senest ti dage efter offentliggørelsen af denne meddelelse og kan med angivelse af sagsnummer COMP/M.5885 — Altarea/Predica/ABP/Aldeta sendes til Kommissionen pr. fax (+32 22964301), pr. e-mail til COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu eller pr. brev til følgende adresse:

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Konkurrence
Registreringskontoret for Fusioner
J-70
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1 (»EF-Fusionsforordningen«).

⁽²⁾ EUT C 56 af 5.3.2005, s. 32 (»Meddelelsen om en forenklet procedure«).

Meddelelse offentliggjort i henhold til artikel 27, stk. 4, i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 i sag COMP/39.398 — Visa MIF

(EØS-relevant tekst)

(2010/C 138/10)

1. INDLEDNING

(1) I henhold til artikel 9 i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 kan Kommissionen — når den agter at vedtage en beslutning, hvorved en overtrædelse kræves bragt til ophør, og de deltagende virksomheder tilbyder at afgive tilsagn, der imødekommer de betænkeligheder, som Kommissionen har, og som den har underrettet de pågældende virksomheder om i sin foreløbige vurdering — ved beslutning gøre disse tilsagn bindende for virksomhederne⁽¹⁾. En sådan beslutning kan vedtages for en bestemt periode, og i beslutningen konkluderes det, at der ikke længere er grund til, at Kommissionen griber ind. I overensstemmelse med artikel 27, stk. 4, i samme forordning offentliggør den et kort resumé af sagen og hovedindholdet af de afgivne tilsagn. Tredjemand kan fremsætte bemærkninger hertil inden for den tidsfrist, som er fastsat af Kommissionen.

2. RESUMÉ AF SAGEN

- (2) Den 3. april 2009 vedtog Kommissionen en klagepunktsmeddelelse vedrørende Visa Europe Limited (»Visa Europe«), Visa Inc. og Visa International Services Association.
- (3) I klagepunktsmeddelelsen, som er en foreløbig vurdering, jf. artikel 9, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1/2003, anfører Kommissionen som sit foreløbige synspunkt, at Visa Europe, som er en sammenslutning af europæiske banker, har overtrådt artikel 101 i TEUF og artikel 53 i EØS-aftalen ved at fastsætte multilateralt aftalte interbankgebyrer (multilateralt agreed interchange fees — MIF) for grænseoverskridende og visse indenlandske salgsstedstransaktioner foretaget med VISA-, VISA Electron- og V PAY-forbrugerbetalingskort inden for EØS-området⁽²⁾.
- (4) Interbankgebyrer betales af den handlendes bank (den indløsende bank) til kortindehaverens bank (den udstedende bank) for alle transaktioner, der foretages med betalingskort på salgsstedet. Når en kortindehaver bruger et betalingskort til at købe varer eller tjenesteydelser hos en handlende, betaler den handlende reelt et detailhandelsgebyr til den indløsende bank. Den indløsende bank beholder en del af dette gebyr (dens avance) og sender en anden del videre til den udstedende bank (MIF), og

en beskeden del går til systemets operatør (i dette tilfælde VISA). Det forholder sig i praksis således, at en stor del af detailhandelsgebyret er fastlagt ved MIF-gebyret.

- (5) Ifølge klagepunktsmeddelelsen finder Kommissionen det bekymrende, at MIF-gebyrernes formål — og virkning — er, at konkurrencen mellem de indløsende banker indskrænkes væsentligt til skade for de handlende og indirekte for disses kunder. MIF-gebyrerne forhøjer øjensynligt det grundlag, hvorpå de indløsende banker fastsætter detailhandelsgebyret, idet der skabes et omkostningselement, der er fælles for alle indløsende banker. Ifølge den opfattelse, som Kommissionen foreløbig lægger til grund, er Visa Europe's MIF-gebyrer objektivt set ikke nødvendige. Denne indskrænkning af konkurrencen mellem de indløsende banker forstærkes yderligere på grund af den virkning, som MIF-gebyrerne har på nettet og konkurrencen mellem de kortudstedende banker, og på grund af andre netregler og andre former for netpraksis (Honour All Cards Rule (»HACR«), No Discrimination Rule (»NDR«), sammenblanding og anvendelse af forskellige MIF-gebyrer på grænseoverskridende indløsende banker i modsætning til indenlandske indløsende banker). Ifølge klagepunktsmeddelelsen er der ydermere den omstændighed, at MIF-gebyrerne ikke opfylder forudsætningen for at kunne komme i betragtning som en undtagelse i henhold til artikel 101, stk. 3, i TEUF, da de ikke resulterer i en effektivitetsgevinst, hvoraf en rimelig andel af det resulterende udbytte overgår til forbrugerne.
- (6) Klagepunktsmeddelelsen blev også stilet til Visa Inc. og Visa International Service Association den 29. maj 2009, navnlig for så vidt angår den mulige anvendelse af deres interregionale MIF-gebyrer (for så vidt som disse gebyrer kunne finde anvendelse på grænseoverskridende eller indenlandske transaktioner med VISA og V PAY-forbrugerkort inden for EØS) og deres involvering i fastsættelsen af HACR og NDR.

3. HOVEDINDHOLDET AF DE TILBUDTE TILSAGN

- (7) De af proceduren berørte parter er uenige i Kommissionens foreløbige vurdering. Visa Europe har dog tilbudt at afgive tilsagn, jf. artikel 9 i forordning (EF) nr. 1/2003, for at imødekomme Kommissionens betænkeligheder vedrørende den del af markedet, der vedrører kort med direkte debitering.
- (8) Nedenfor gives et kort resumé af tilsagnene, som er offentliggjort i deres helhed på engelsk på det netsted, der varetages af Generaldirektoratet for Konkurrence:

⁽¹⁾ EUT L 1 af 4.1.2003, s. 1. EF-traktatens artikel 81 og 82 er pr. 1. december 2009 blevet til henholdsvis artikel 101 og 102 i TEUF. De to regelsæt har stort set samme indhold. I denne meddelelse skal henvisninger til artikel 101 og 102 i TEUF i givet fald læses som henvisninger til traktatens artikel 81 og 82.

⁽²⁾ For øjeblikket fastsættes de indenlandske MIF-takster for ni lande af Visa Europe. I de resterende EØS-lande fastsættes de indenlandske MIF-takster af medlemmerne af Visa Europe.

- (9) Visa Europe giver tilsagn om, at de årlige vægtede gennemsnitlige grænseoverskridende MIF-gebyrer på transaktioner, der foretages med forbrugerkort med direkte debitering, vil blive begrænset til 20 basispoint (0,2 %) to måneder efter, at Visa Europe har modtaget notificering om afgørelsen vedrørende tilsagnet. Denne begrænsning vil også gælde separat i hvert af de EØS-lande, for hvilke Visa Europe direkte fastsætter specifikke indenlandske MIF-takster for forbrugerkort med direkte debitering, og i de EØS-lande, hvor der gælder grænseoverskridende MIF-takster i fravær af andre MIF-takster.
- (10) Med udgangspunkt i forskellige undersøgelser, som centralbankerne i flere EØS-lande har foretaget for at sammenligne omkostningerne ved brug af kort fremfor kontanter, anlægger Kommissionen foreløbigt det standpunkt, at de MIF-gebyrer, som Visa Europe har givet tilsagn om at ville anvende på transaktioner foretaget med forbrugerkort med direkte debitering, opfylder den såkaldte »merchant indifference methodology« (også benævnt »tourist test«), der er beskrevet i den økonomiske faglitteratur⁽¹⁾. Gebyrer, der opfylder denne test (også benævnt »balanceringsgebyr«), er sat til et sådant niveau, at det er ligegyldigt for de handlende, om de modtager kort- eller kontantbetaling. Balanceringsgebyret er fastsat således, at de handlede ikke betaler gebyrer, der er højere end deres transaktionsgevinst ved kortbetaling. Sådanne transaktionsfordele kan f. eks. bestå i, at kortbetaling giver de handlende lavere omkostninger end kontantbetaling (f.eks. fordi transport- og sikkerhedsmarkeringer ved brug af kontanter bortfalder, eller fordi betjeningsstiden ved kasserne afkortes). Under visse forudsætninger (f. eks. i det omfang, hvor gebyret overvælttes på kortindehaverne) vil dette sikre, at kortindehaverne træffer et effektivt valg mellem de forskellige betalingsmetoder. I så fald vil MIF-gebyrerne gøre det muligt at give kortindehaverne korrekte prissignaler, således at de kan tilpasse deres adfærd i overensstemmelse hermed.
- (11) Visa Europe giver også tilsagn om at ville fortsætte med at implementere og yderligere forbedre de foranstaltninger til forbedring af klarheden, som Visa Europe Board indførte i marts 2009. Visa Europe:
- giver tilsagn om at ville fortsætte med at håndhæve forbuddet mod at sammenblende detailhandelsgebyrer, der gælder for mere end et betalingkortsystem eller mere end en type af Visa Europe's kort, og kræve, at de indløsende banker foretager fakturering, hvori detailhandelsgebyrerne udspecificeres på grundlag af de forskellige typer kort
 - giver tilsagn om at ville fortsætte med at kræve, at medlemmer af Visa Europe registrerer alle MIF-gebyrer og anvender dem både på de udstedende bankers og de indløsende bankers grænseoverskridende transaktioner
- giver tilsagn om at ville fortsætte med at offentliggøre alle intraregionale og indenlandske MIF-gebyrer på sit netsted på måde, der klart viser, hvilket interbankgebyr der gælder for de forskellige typer transaktioner, og at ville kræve af de indløsende banker, at de informerer de handlende herom
 - giver tilsagn om at ville sikre, at kommercielle kort, der er udstedt inden for EØS, er klart visuelt identificerbare, og at alle sådanne kort kan identificeres elektronisk ved salgsstedsterminalen af den indløsende bank eller den handlende, hvis terminalen er indrettet hertil
 - har allerede separate HACR-regler for VISA-, VISA Electron- og V PAY-kort; det vil således sige, at de handlende frit kan vælge, om de vil acceptere VISA-, VISA Electron- og V PAY-kort. Visa Europe vil ikke foretage ændringer i HACR-reglerne, som disse gælder for transaktioner baseret på direkte debitering. Visa Europe vil endvidere kræve af de indløsende banker, at de skal informere de handlende om, at de har tilladelse til at acceptere VISA- og/eller VISA Electron- og/eller V PAY-kort og/eller konkurrerende ordningers kort
 - giver tilsagn om at ville opretholde sit nuværende standpunkt om, at de handlende har tilladelse til at have forskellige indløsende banker til at varetage transaktioner med de forskellige typer betalingskort inden for Visa Europe's system og/eller konkurrerende ordninger.
- (12) Det påhviler Visa Europe at udpege en tilsynsadministrator til at kontrollere, at Visa Europe overholder sine tilsagn. Kommissionen skal have mulighed for at godkende eller afvise den foreslåede tilsynsadministrator inden udpegelsen.
- (13) Tilsagnet gælder fire år fra det tidspunkt, hvor Visa Europa modtager notifikation om afgørelsen vedrørende tilsagnet, og omfatter en revisionsmekanisme.
- (14) Tilsagnet gælder ikke Visa Europe's nuværende MIF-gebyrer for transaktioner foretaget med forbrugerkort og debetkort med forskudt betaling, da disse indgår i Kommissionens igangværende antitrust-undersøgelse, der vedrører Visa Europe's tidligere MIF-gebyrer for transaktioner foretaget med forbrugerkort og debetkort med forskudt betaling. Det foreslåede tilsagn berører ej heller Kommissionens ret til at indlede eller videreføre procedurer vedrørende Visa-nettets andre regler, såsom HACR, Visa Europe's MIF-gebyrer for transaktioner foretaget med kommercielle kort, eller interregionale MIF-gebyrer.

⁽¹⁾ Se Jean-Charles Rochet og Jean Tirole: »Must Take Cards and the Tourist Test«, Nr. 496, IDEI Working Papers fra Institut d'Économie Industrielle (IDEI), Toulouse, http://idei.fr/doc/wp/2008/must_take_cards.pdf

(15) Disse tilsagn gælder kun for Visa Europe. Den igangværende antitrust-undersøgelse (se ovenstående pkt. 6) vedrørende Visa Inc. og Visa International Service Association, der omfatter MIF-gebyrer på debetkort med direkte debitering, løber således videre, indtil Kommissionen har foretaget sin vurdering; kommentarer, der fremsættes som led i nærværende meddelelse, kan eventuelt medtages i nævnte undersøgelse.

4. OPFORDRING TIL AT FREMSÆTTE BEMÆRKNINGER

(16) Kommissionen agter, alt under hensyntagen til de bemærkninger, der måtte blive fremsat til denne meddelelse, at vedtage en afgørelse i henhold til artikel 9, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1/2003, hvorved de tilsagn, der er sammenfattet ovenfor og offentliggjort i fuldt omfang på det netsted, der varetages af Generaldirektoratet for Konkurrence, erklæres for bindende. Ændres tilsagnene i væsentligt omfang, vil der blive iværksat en ny markedstest.

(17) I overensstemmelse med artikel 27, stk. 4, i forordning (EF) nr. 1/2003 opfordrer Kommissionen berørte tredje-parter til at fremsætte bemærkninger til de afgivne tilsagn. Bemærkninger skal være Kommissionen i hænde senest en

måned efter datoen for offentliggørelsen af denne meddelelse. Berørte parter anmodes også om at indsende en ikke-fortrolig version af deres bemærkninger, hvor forretningshemmeligheder og andre fortrolige oplysninger er slettet og efter omstændighederne erstattet af et ikke-fortroligt sammendrag eller af ordet »forretningshemmeligheder« eller »fortroligt«. Berettigede anmodninger om fortrolig behandling vil blive imødekommet. Indsendes der ikke nogen ikke-fortrolig version, vil Kommissionen være berettiget til at gå ud fra, at de indsendte bemærkninger ikke indeholder fortrolige oplysninger.

(18) Bemærkninger kan sendes til Kommissionen med angivelse af sagsnummer »Sag COMP/39.398 — Visa MIF« enten pr. e-mail (COMP-GREFFE-ANTITRUST@ec.europa.eu), pr. telefax (+32 22950128) eller pr. brev til nedenstående adresse:

Europa-Kommissionen
Generaldirektorat for Konkurrence
Registreringskontoret for kartelsager
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

ANDET

EUROPA-KOMMISSIONEN

Offentliggørelse af en ansøgning i henhold til artikel 6, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 510/2006 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og fødevarer

(2010/C 138/11)

Denne offentliggørelse giver ret til at gøre indsigelse mod ansøgningen, jf. artikel 7 i forordning (EF) nr. 510/2006 ⁽¹⁾. Eventuelle indsigelser skal være Kommissionen i hænde senest seks måneder efter datoen for offentliggørelsen.

ENHEDSDOKUMENT

RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 510/2006

»HOFER RINDFLEISCHWURST«

EF-Nr.: DE/PGI/0005/0722/10.10.2008

BGB (X) BOB ()

1. **Betegnelse:**

»Hofer Rindfleischwurst«

2. **Medlemsstat eller tredjeland:**

Tyskland

3. **Beskrivelse af landbrugsproduktet eller fødevaren:**3.1. *Produkttype:*

Kategori 1.2: Kødprodukter

3.2. *Beskrivelse af produktet med betegnelsen i punkt 1:*

Hofer Rindfleischwurst er en rå smørpølse med en aflang form. Den smørbare pølsefars fyldes i kunsttarmer (cellofan) med en diameter på 40 til 55 mm. Alt efter tarmdiameteren har Hofer Rindfleischwurst stykvis en længde på op til 50 cm og vejer alt efter størrelsen fra 150 til 800 gram. Hofer Rindfleischwurst har en kraftig, men behagelig rød kødfarve.

Hofer Rindfleischwurst har en fint krydret smag med en let peberovertone, som er typisk for denne smørpølse. Herudover giver koldrøgning over bøgtræ Hofer Rindfleischwurst en behageligt røget aroma.

Hofer Rindfleischwurst er en finthakket smørpølse, hvis særpræg er dens friskhed. Smørpølsen beholder kun sin særlige smag og sin specielle aroma i to til tre dage og er således ikke egnet til længere opbevaring.

⁽¹⁾ EUT L 93 af 31.3.2006, s. 12.

Hofer Rindfleischwurst, som er vakuumpakket, kan holde lidt længere, nemlig mindst 10 dage. Det forudsætter dog, at den vakuumpakkede smørpølse lagres køligt.

Yderligere kvalitetskriterier, som Hofer Rindfleischwurst skal opfylde, er en stabil rødfarvning, udpræget smørbarhed og en ensartet konsistens.

Ved fremstillingen af Hofer Rindfleischwurst anvendes som udgangspunkt magert oksekød, hvorved der opnås en stor andel af bindevævsfrit kødprotein. Denne andel må for Hofer Rindfleischwursts vedkommende ikke ligge under 10 %. I forbindelse med analyser gennemført af den uafhængige virksomheds- og kvalitetsprøvningsinstans for slagterbutikker i Bayern (Neutrale Betriebs- und Qualitätsprüfung für Fleischerfachgeschäfte im bayerischen Fleischerhandwerk) er der fastslået følgende analyseværdier, som er teknisk kendetegnende for Hofer Rindfleischwurst: Vandindhold mellem 50 % og 55 %, fedtindhold mellem 25 % og 30 %. Andelen af svinekød og rygspæk ligger på højst 30 %.

Yderligere tilsætningsstoffer er hovedsagelig nitritkonserveringssalt og ascorbinsyre som yderligere rødfarvningsmiddel. Andelen af disse tilsætningsstoffer er højst 2,5 % for nitritkonserveringssalt og 0,5 % for ascorbinsyre (rødfarvningshjælpemiddel). Ved fremstillingen er de vigtigste tilsatte krydderier salt og fint malet peber. Der kan i mindre omfang anvendes yderligere krydderiblandinger for at forfine smagen og frembringe en individuel smagskarakter.

3.3. Råvarer (kun for forarbejdede produkter):

Beskaffenheden af råvarerne kød og fedt er afgørende for den korrekte fremstilling af Hofer Rindfleischwurst. Kød fra fuldt udvoksede ældre slagtedyr foretrækkes. Fordelene herved er en kraftig kødfarve og modent kød. Der anvendes okse- og svinekød til fremstillingen. Der anvendes således ikke kød fra ungdyr til fremstillingen af Hofer Rindfleischwurst. De væsentligste råvarer i Hofer Rindfleischwurst er oksekød i sorteringsklasse R I (andel 2/3) med meget lidt fedtvæv og ingen sener og svinerygspæk i sorteringsklasse S VIII (andel 1/3). Der kan tilsættes en lille andel svinekød i sorteringsklasse S I sammen med rygspækket, men det er ingen udbredt praksis.

Oksekødet kommer i overvejende grad fra køer og sjældent fra tyre. Det kødstykke, der anvendes, er lærstykket, som indeholder ca. 5 % fedt. Hvis der anvendes svinekød, kommer det fra skinken, som indeholder ca. 4 % fedt. Fedtindholdet i rygspækket er på ca. 70 %.

Hofer Rindfleischwurst er kendetegnet ved sin kvalitet og friskhed. Til fremstillingen af Hofer Rindfleischwurst bruges udelukkende kød fra nyslagtede dyr. Der bruges således intet kød til fremstillingen, som er modnet, mørnet eller har været dybfrosset.

3.4. Foder (kun for produkter af animalsk oprindelse):

—

3.5. Specifikke etaper af produktionen, som skal finde sted i det afgrænsede geografiske område:

Fremstillingen af Hofer Rindfleischwurst finder sted i det geografiske område.

3.6. Særlige regler vedrørende udskæring, rivning eller emballering osv.:

—

3.7. Specifikke mærkningsregler:

—

4. Kort beskrivelse af det geografiske områdes afgrænsning:

Byen Hof og Landkreis Hof.

5. Tilknytning til det geografiske område:

5.1. *Det geografiske områdes egenart:*

Hofer Rindfleischwurst har traditionelt været fremstillet i det afgrænsede geografiske område i mere end 50 år.

Fra 1950 fremstillede slagtermester Hans Millitzer i Hof som den første denne oksekødspølse af magert oksekød. Traditionen blev fortsat af hans tidligere lærling Gottfried Rädlein, som i perioden 1962 til 1993 fremstillede pølsen i sin egen virksomhed i Hof og gjorde den kendt langt ud over bygrænsen.

Efterspørgslen var så stor, at Gottfried Rädlein hver uge forarbejdede op til 15 oksebagfjerdinger til oksepølse og delvis også arbejdede på søn- og helligdage for at fremstille oksekødspølsen efter sin egen specielle opskrift. Oksekødspølsen, der er en finthakket rå smørepølse, var et særlig friskt produkt og beholdt derfor kun sin egen særlige smag og aroma i to til tre dage. Hofer Rindfleischwurst er et særlig magert og letfordøjeligt produkt, som i sin tid endda blev anbefalet af læger.

Efterfølgende greb produktionen af Hofer Rindfleischwurst om sig hos andre slagtermestre i regionen, som tilstræbte også at fremstille og udbyde det traditionsrige produkt Hofer Rindfleischwurst. I januar 1993 overdrog Gottfried Rädlein sin slagterbutik til det velansete slagteri Albert Schiller i Hof, som stadig navnlig fremstiller Hofer Rindfleischwurst i overensstemmelse med Gottfried Rädleins principper. Som resultat af den tidligere formand for Fleischer-Innung Hofs indsats blev produktet Hofer Rindfleischwurst i 1993 optaget i de tyske retningslinjer for kød og kødprodukter under nr. 2.2120.1.

5.2. *Produktets egenart:*

Hofer Rindfleischwurst er — som beskrevet — et kvalitetsprodukt med en særlig smag, som er kendt som en regional specialitet, navnlig i byen Hof og Landkreis Hof, og som er velanset. Det er ikke kun de lokale, som ivrigt efterspørger produktet; det er også meget efterspurgt af uden- og indenlandske besøgende. Det forhold, at smørepølsen er optaget i Deutsches Lebensmittelbuch, underbygger, hvor betydningsfuldt og kendt produktet er.

Hofer Rindfleischwurst har allerede fået tildelt præmier i forskellige pølsekonkurrencer. Ved den årlige kvalitetskontrol, der foretages af Fleischerverband Bayern, deltager slagteributikker fra det afgrænsede geografiske område og fremsender prøver på Hofer Rindfleischwurst. I tidligere år er produktet altid blevet præmieret med sølv- eller guldmedalje. Det samme gør sig gældende for resultaterne ved de kvalitetsprøvnninger, der gennemføres på landsplan af Deutsche Lebensmittelgesellschaft (DLG). Ved den seneste Oberfranken-udstilling i Hof i april 2009 blev der gennemført en offentlig prøvesmagning af pølser, og de lokale medier berettede udførligt om Hofer Rindfleischwurst som eksempel på et fremragende regionalt produkt.

5.3. *Årsagssammenhængen mellem det geografiske område og produktets kvalitet eller egenskaber (for BOB) eller produktets særlige egenskaber, omdømme eller andre kendetegn (for BGB):*

Hofer Rindfleischwurst er et typisk produkt fra Hof-regionen. Produktet har sin oprindelse her og er i mere end 50 år blevet fremstillet i de regionale virksomheder i overensstemmelse med særlige opskrifter og teknologier. Produktets kendthedsgrad og gode omdømme skyldes derfor i væsentligt omfang produktets oprindelse i det afgrænsede geografiske område.

Henvisning til offentliggørelsen af varespecifikationen:

(Artikel 5, stk. 7, i forordning (EF) nr. 510/2006)

Markenblatt Heft 16 af 18.4.2008, del 7a-aa, s. 31 817.

(<http://register.dpma.de/DPMAregister/geo/detail.pdfdownload/106>)

Bekendtgørelse om licitation over nedsættelse af importtolden for majs fra tredjelande

(2010/C 138/12)

I. GENSTAND

1. Der afholdes licitation over nedsættelse af importtolden for majs henhørende under KN-kode 1005 90 00 fra tredjelande.
2. Licitationen gennemføres i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EU) nr. 463/2010 ⁽¹⁾.

II. FRISTER

1. Fristen for indgivelse af bud til den første dellicitation udløber den 10. juni 2010 kl. 10 belgisk tid.

Fristen for indgivelse af bud til de følgende dellicitationer udløber de følgende torsdage kl. 10 belgisk tid:

— den 24. juni 2010

— den 15. og 29. juli 2010

— den 26. august 2010

— den 16. og 30. september 2010

— den 14. og 28. oktober 2010

— den 11. og 25. november 2010

— den 9. og 16. december 2010.

2. Denne bekendtgørelse offentliggøres kun ved licitationens indledning. Medmindre den ændres eller afløses af en anden bekendtgørelse, gælder denne bekendtgørelse for alle dellicitationer, der iværksættes i løbet af licitationens gyldighedsperiode.

III. BUD

1. Buddene afgives skriftligt og skal senest være fremme på de datoer og klokkeslæt, som er angivet i afsnit II, enten ved at de indleveres mod kvittering for modtagelsen, eller ved at de sendes elektronisk til en af følgende adresser:

Adresse:

Ministério das Finanças
Direcção Geral das Alfândegas e Impostos Especiais sobre o Consumo
Terreiro do Trigo — Edifício da Alfândega
1149-060 Lisbon
PORTUGAL

Tlf. +351 218814263

Fax +351 218814261

Bud, der ikke indgives elektronisk, skal sendes til den pågældende adresse i forseglet dobbeltkuvert. Den inderste kuvert, der ligeledes skal være forseglet, skal være forsynet med påskriften: »Bud i forbindelse med licitation over nedsættelse af importtolden for majs — forordning (EU) nr. 463/2010«.

De afgivne bud er bindende, indtil den pågældende medlemsstat har givet tilslagsmodtageren meddelelse om antagelse af budet.

⁽¹⁾ EUT L 129 af 27.5.2010, s. 60.

2. Buddet samt det bevis og den erklæring, der er omhandlet i artikel 7, stk. 3, i Kommissionens forordning (EF) nr. 1296/2008 ⁽¹⁾, affattes på det eller et af de officielle sprog i den medlemsstat, hvor den ansvarlige myndighed har modtaget budet.

IV. SIKKERHEDSSTILLELSE

Der stilles en licitationssikkerhed over for det pågældende ansvarlige organ.

V. LICITATIONSTILSLAG

Ved tilslaget etableres:

- a) retten til i den medlemsstat, hvor budet er indgivet, at få udstedt en importlicens med angivelse af den nedsættelse af importtolden, der er anført i budet, og som gælder for den pågældende mængde
- b) forpligtelsen til i den medlemsstat, der er nævnt i litra a), at anmode om en importlicens for denne mængde.

⁽¹⁾ EUT L 340 af 19.12.2008, s. 57.

Bekendtgørelse om licitation over nedsættelse af importtolden for majs fra tredjelande

(2010/C 138/13)

I. GENSTAND

1. Der afholdes licitation over nedsættelse af importtolden for majs henhørende under KN-kode 1005 90 00 fra tredjelande.
2. Licitationen gennemføres i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EU) nr 462/2010 ⁽¹⁾.

II. FRISTER

1. Fristen for indgivelse af bud til den første dellicitation udløber den 10. juni 2010 kl. 10 belgisk tid.

Fristen for indgivelse af bud til de følgende dellicitationer udløber de følgende torsdage kl. 10 belgisk tid:

- den 24. juni 2010
- den 15. og 29. juli 2010
- den 26. august 2010
- den 16. og 30. september 2010
- den 14. og 28. oktober 2010
- den 11. og 25. november 2010
- den 9. og 16. december 2010.

2. Denne bekendtgørelse offentliggøres kun ved licitationens indledning. Medmindre den ændres eller afløses af en anden bekendtgørelse, gælder denne bekendtgørelse for alle dellicitationer, der iværksættes i løbet af licitationens gyldighedsperiode.

III. BUD

1. Buddene afgives skriftligt og skal senest være fremme på de datoer og klokkeslæt, som er angivet i afsnit II, enten ved at de indleveres mod kvittering for modtagelsen, eller ved at de sendes elektronisk til en af følgende adresser:

Adresse:

Fondo Español de Garantía Agraria (FEGA)
C/ Beneficencia, 8
28004 Madrid
ESPAÑA

E-mail: intervec@fega.mapya.es
Fax +34 915219832 / 913476387

Bud, der ikke indgives elektronisk, skal sendes til den pågældende adresse i forseglet dobbeltkuvert. Den inderste kuvert, der ligeledes skal være forseglet, skal være forsynet med påskriften: »Bud i forbindelse med licitation over nedsættelse af importtolden for majs — forordning (EU) nr. 462/2010«.

De afgivne bud er bindende, indtil den pågældende medlemsstat har givet tilslagsmodtageren meddelelse om antagelse af budet.

⁽¹⁾ EUT L 129 af 27.5.2010, s. 58.

2. Buddet samt det bevis og den erklæring, der er omhandlet i artikel 7, stk. 3, i Kommissionens forordning (EF) nr. 1296/2008 ⁽¹⁾, affattes på det eller et af de officielle sprog i den medlemsstat, hvor den ansvarlige myndighed har modtaget budet.

IV. SIKKERHEDSSTILLELSE

Der stilles en licitationssikkerhed over for det pågældende ansvarlige organ.

V. LICITATIONSTILSLAG

Ved tilslaget etableres:

- a) retten til i den medlemsstat, hvor budet er indgivet, at få udstedt en importlicens med angivelse af den nedsættelse af importtolden, der er anført i budet, og som gælder for den pågældende mængde
- b) forpligtelsen til i den medlemsstat, der er nævnt i litra a), at anmode om en importlicens for denne mængde.

⁽¹⁾ EUT L 340 af 19.12.2008, s. 57.

Bekendtgørelse om licitation over nedsættelse af importtolden for sorghum fra tredjelande

(2010/C 138/14)

I. GENSTAND

1. Der afholdes licitation over nedsættelse af importtolden for sorghum henhørende under KN-kode 1007 00 90 fra tredjelande.
2. Licitationen gennemføres i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EU) nr. 464/2010 ⁽¹⁾.

II. FRISTER

1. Fristen for indgivelse af bud til den første dellicitation udløber den 10. juni 2010 kl. 10 belgisk tid.

Fristen for indgivelse af bud til de følgende dellicitationer udløber de følgende torsdage kl. 10 belgisk tid:

— den 24. juni 2010

— den 15. og 29. juli 2010

— den 26. august 2010

— den 16. og 30. september 2010

— den 14. og 28. oktober 2010

— den 11. og 25. november 2010

— den 9. og 16. december 2010.

2. Denne bekendtgørelse offentliggøres kun ved licitationens indledning. Medmindre den ændres eller afløses af en anden bekendtgørelse, gælder denne bekendtgørelse for alle dellicitationer, der iværksættes i løbet af licitationens gyldighedsperiode.

III. BUD

1. Buddene afgives skriftligt og skal senest være fremme på de datoer og klokkeslæt, som er angivet i afsnit II, enten ved at de indleveres mod kvittering for modtagelsen, eller ved at de sendes elektronisk til en af følgende adresser:

Adresse:

Fondo Español de Garantía Agraria (FEGA)
C/ Beneficencia, 8
28004 Madrid
ESPAÑA

E-mail: secreint@fega.mapya.es
Fax +34 915219832 / 913476387

Bud, der ikke indgives elektronisk, skal sendes til den pågældende adresse i forseglet dobbeltkuvert. Den inderste kuvert, der ligeledes skal være forseglet, skal være forsynet med påskriften: »Bud i forbindelse med licitation over nedsættelse af importtolden for sorghum — forordning (EU) nr. 464/2010«.

⁽¹⁾ EUT L 129 af 27.5.2010, s. 62.

De afgivne bud er bindende, indtil den pågældende medlemsstat har givet tilslagsmodtageren meddelelse om antagelse af budet.

2. Buddet samt det bevis og den erklæring, der er omhandlet i artikel 7, stk. 3, i Kommissionens forordning (EF) nr. 1296/2008, affattes på det eller et af de officielle sprog i den medlemsstat, hvor den ansvarlige myndighed har modtaget budet.

IV. SIKKERHEDSSTILLELSE

Der stilles en licitationssikkerhed over for det pågældende ansvarlige organ.

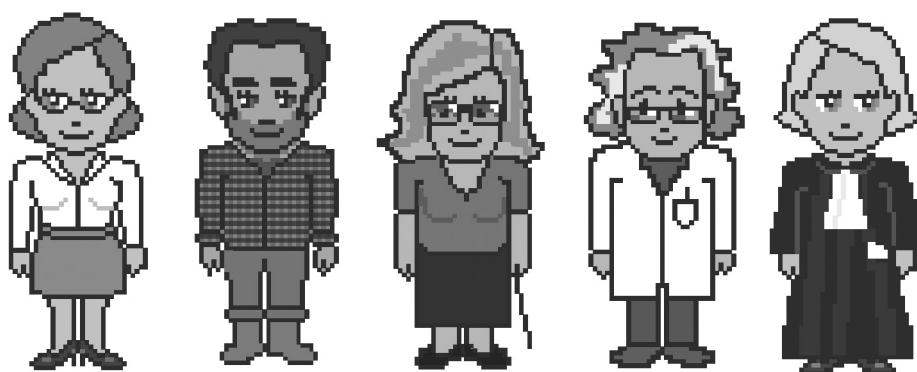
V. LICITATIONSTILSLAG

Ved tilslaget etableres:

- a) retten til i den medlemsstat, hvor budet er indgivet, at få udstedt en importlicens med angivelse af den nedsættelse af importtolden, der er anført i budet, og som gælder for den pågældende mængde
 - b) forpligtelsen til i den medlemsstat, der er nævnt i litra a), at anmode om en importlicens for denne mængde.
-

EU Book shop

Alle de EU-publikationer,
DU står og mangler!

bookshop.europa.eu

ANDET

Europa-Kommissionen

2010/C 138/11	Offentliggørelse af en ansøgning i henhold til artikel 6, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 510/2006 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og fødevarer	37
2010/C 138/12	Bekendtgørelse om licitation over nedsættelse af importtolden for majs fra tredjelande	40
2010/C 138/13	Bekendtgørelse om licitation over nedsættelse af importtolden for majs fra tredjelande	42
2010/C 138/14	Bekendtgørelse om licitation over nedsættelse af importtolden for sorghum fra tredjelande	44

ABONNEMENTSPRISER 2010 (ekskl. moms, inkl. normale forsendelsesomkostninger)

EU-Tidende, L- + C-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	1 100 EUR pr. år
EU-Tidende, L- + C-udgaven, papirudgave + årlig cd-rom	22 officielle EU-sprog	1 200 EUR pr. år
EU-Tidende, L-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	770 EUR pr. år
EU-Tidende, L- + C-udgaven, månedlig kumulativ cd-rom	22 officielle EU-sprog	400 EUR pr. år
Supplement til EUT (S-udgaven), udbud og offentlige kontrakter, cd-rom, 2 udgaver pr. uge	Flersproget: 23 officielle EU-sprog	300 EUR pr. år
EU-Tidende, C-udgaven — udvælgelsesprøver	Sprog iht. udvælgelsesprøve(r)	50 EUR pr. år

Den Europæiske Unions Tidende, der udkommer på EU's officielle sprog, fås i abonnement i 22 sprogudgaver. EU-Tidende omfatter L-udgaven (retsforskrifter) og C-udgaven (meddelelser og oplysninger).

Der abonneres særskilt på hver sprogudgave.

I henhold til Rådets forordning (EF) nr. 920/2005, offentliggjort i EU-Tidende L 156 af 18. juni 2005, er Den Europæiske Unions institutioner midlertidigt fritaget for forpligtelsen til at udarbejde og offentliggøre alle retsakter på irsk. Irske udgaver af EU-Tidende vil derfor blive markedsført særskilt.

Abonnementet på supplementet til EU-Tidende (S-udgaven (udbud og offentlige kontrakter)) omfatter alle udgaver på de 23 officielle sprog på én cd-rom.

Abonnenter på *Den Europæiske Unions Tidende* kan uden ekstra omkostninger rekvirere eksemplarer af diverse bilag til EU-Tidende (C ... A-udgaver). Abonnenterne gøres opmærksom på udgivelsen af bilagene ved hjælp af »meddelelser til læserne« i *Den Europæiske Unions Tidende*.

I løbet af 2010 vil cd-rom-formatet blive erstattet af dvd-formater.

Salg og abonnenter

Betalingsabonnenter på diverse tidsskrifter, som f.eks. *Den Europæiske Unions Tidende*, kan købes gennem vore salgsagenter. Listen over salgsagenterne findes på internettet:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_da.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) giver direkte og gratis adgang til EU-retten. Via dette netsted kan man konsultere *Den Europæiske Unions Tidende*, og netstedet indeholder endvidere traktaterne, retsforskrifter, retspraksis og forberedende retsakter.

Yderligere oplysninger om Den Europæiske Union findes på: <http://europa.eu>

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA